EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 84, 1 Kasım '93

Sömürgeci rejim çıkmazda

Son bir kaç haftanın olayları Kürt özgürlük mücadelesinin ulaştığı yeni düzeyi gözler önüne sermiştir. Bu, sömürgeciliğin Kürdistan'dan siyasal tasfiyesi süreci ve kendine özgü bir ikili iktidar durumudur. Kürdistan'ın özgürleşmesi sürecinde sömürgecilik ilk büyük darbeyi siyasal kitle tabanını yitirerek almıştı. Ve şimdi ikinci büyük darbeyi, devrimci iradenin sömürgeci egemenliğin dayanağı durumundaki bir kısım siyasal, idari ve kültürel kuruma dayatılması ve bunda mesafe katedilmesiyle alıyor.

Bu sonuncusu henüz yeni, fakat muazzam önemde bir gelişmedir. Bunun önemini gereğince değerlendirebilmek için sermaye cephesinde yolaçtığı tepkilere bakmak yeterlidir. Sömürgeci cephe bunu "üniter devletin çözülüşü", "ülkenin bir bölümünün elden çıkması", "devlet egemenliğinin boşa çıkartılması" vb. ifadelerle niteliyor. Düzen cephesinde gerçek bir "panik" yaşanıyor. Panik sömürgeci egemenliğin yitirilmiş olmasından gelmiyor; buna henüz uzunca bir yol var. Fakat bu egemenlikte açılan gediklerin muazzam siyasal öneminden geliyor.

Kuşkusuz devletin yaşadığı paniğin gerisinde asıl olarak sonuç alıcı bir politikadan yoksunluk yatmaktadır. Devletin tek politikası şiddettir. Onun da bugüne kadarki sonuçları ortadadır. Uyguladığı şiddet sömürgeci siyasal egemenliği güvencelemek bir yana, tersine, çözülüşüne giden yolları döşüyor. Sömürgeci egemenliğin bugünkü çıkmazı budur. Bugünkü koşullarda devletin şiddet politikasının alternatifi ancak daha yoğun, daha ölçüsüz ve kör bir şiddet olabilmektedir. Şırnak'la ilk örneği verilen katliamlar eşliğinde Kürt kentlerini yerle bir etme tutumu bunun ifadesidir. Bunun son örneği Lice'de yaşanmış, devlet vahşi ve gizlenemez bir katliam ve yıkıma başvurmuştur.

Şimdi tartışılan "alternatif" politika da şiddet politikasının yeni bir düzeyi üzerinedir. "29. Kürt isyanı"na karşı genel bir "tenkil" harekatı tartışılıyor. Bu yalnızca bir tehdit değil, fakat gerçekte devlet için geriye kalan tek "yol"dur. Bunu deneyecek askeri olanaklara fazlasıyla sahiptir, nedir ki siyasal koşullardan hemen tümüyle yoksundur. Bugünün dünyası, Türkiye'si ve Kürdistan'ı ilk 28 Kürt isyanının bastırıldığı dönemden öylesine başkadır ki, koşullardaki farklılık başdöndürücüdür. Kürdistan'da ulusal siyasal uyanış öylesine bir düzeye varmıştır ki, sömürgeci burjuvazinin bu son "yol"a başvurması, onun Kürdistan üzerindeki egemenliğini ilelebet yitirmesi demek olacaktır. Tam da bu "yol"un en çok tartışıldığı bir sırada, bir kısım kirli savaş sözcüsünün, "aman akıl ve sükunetle düşünme bugünler içindir" uyarısını döne döne tekrarlamaları nedensiz değildir. Nedir ki çaresizliğin gericiliğe yaptıramayacağı çılgınlık yoktur. Nitekim kimileri de, "hiç değilse biraz zaman kazanırız" diyebilmektedirler.

Devrimciler Kürt özgürlük mücadelesinin ulaştığı yeni düzeyin önemini anlamalı, fakat herhangi bir hayale kapılmamalıdırlar. Türk burjuvazisinin sınıf egemenliği devam ettiği sürece, Kürdistan'daki ikili iktidar durumu ile devrimci ulusal iktidarın tam zaferi arasında hala muazzam bir mesafe kalacaktır. Ve eğer, Türkiye sınıflar cephesinde, işçi sınıfı, burjuvaziyi bir iktidar alternetifi olarak zorlayan bir karşı mücadele odağı haline gelemezse, ikili iktidar durumu yalnızca iki iktidar odağının belli koşullar üzerinde uzlaşması sürecini besleyecektir. Bu da o çok tartışılan "siyasal çözüm"ün ta kendisi demektir. Bunu zora sokacak tek gelişme, Türk sömürgeciliğinin "29. Kürt isyanı"nı genel bir "tenkil" harekatıyla ezmeye kalkması olabilir ancak. Bu durumda sonuç büyük ihtimalle yine "siyasal çözüm"dür. Fakat bugüne kadar tartışılandan tümüyle farklı bir biçimde. Emperyalist dünya sisteminin içinde, fakat sömürgeci Türk egemenlik sisteminin dışında...

Aslında emperyalizm bir "siyasal çözüm"ü Türk burjuvazisine şimdiden dayatmaktadır. Bunun Türk burjuvazisinin belli bir kesimi

içinde şimdiden savunucuları da vardır ve bu eğilim dipten dibe güçlenmektedir. Fakat bunun için bile, devletin Kürdistan'daki savaşta kısmi bir başarı elde etmesi şarttır. "Tenkil" tartışmasına paralel olarak ve bizzat aynı çevreler tarafından tartışılmakta olan bir öteki önemli sorundur bu. "Kisinger formülü"ne uygun bir durumu hiç değilse bir ölçüde, hatta yalnızca görüntüde sağlayabilmek bunun ön koşuludur. Türk devleti buna muhtaç hale gelmiştir.

Kürdistan'daki özgürlük mücadelesini zora sokan, ilişkileri ve savaşı karmaşık hale getiren, sistem içi bir "siyasal çözüm"ü bugünkü durumun fiilen tek alternatifi yapan temel neden, Türkiye cephesinde devrimci gelişmenin ve işçi sınıfı hareketinin bugünkü son derece geri olan düzeyidir. İşçi sınıfının özgürlük için savaşan Kürt halkına elini uzatamaması, kendi bağımsız politik eylemiyle bir devrimci önderlik kapasitesi ortaya koyamaması, bugünkü tüm anormalliklerin ve Kürdistan devrimini bekleyen tüm potansiyel tehlikelerin gerçek nedenidir.

Ulusal sorunun devrimci çözümünü arzulayan ve onun Türkiye devrimi için ifade ettiği tüm olanakları en iyi biçimde değerlendirmek isteyenler, sorunun bu canalıcı ve çözücü halkasını kavramalı ve oraya yüklenmelidirler. Bunun ötesindeki herşey dışardan gazel okuma olarak kalacak, olayların akışını olumlu yönde bir nebze olsun etkileme olanağı bulamayacaktır. Kürt köylülüğüne ve kasaba ahalisine PKK'dan daha iyi bir önderlik adına Kürdistan'ın orasında burasında gerillacılığa özenenlerin bir türlü anlayamadıkları da budur. Kürt sorununun gerçek devrimci çözümü için işçi sınıfını devrimcileştirmekten başka bir devrimci çıkış yolu yoktur. Toplum düzeyinde daha tutarlı bir devrimci politika alternatifinin maddi dayanağı, ancak daha tutarlı bir devrimci sınıf olabilir. Dersim'de kısır bir kör döğüşüne dönüşme tehlikesi gösteren sorunlara bu gözle de bakılabilmelidir.

Son gelişmelerin bir başka cephesi var. Yoğun bir sıkıyönetim ve darbe tartışmasıdır bu. Sermaye basını bu tartışmayı çok kaba ve arsız bir biçimde sürdürüyor. Sıkıyönetim ve ordunun duruma el koyması gerekli ve meşru bulunuyor da, bunun sorunları çözüp çözmeyeceği tereddüt konusu sayılıyor.

Bugün ordu fiilen politik yaşamın tek gerçek hakimidir. MGK kararlarının parlamento için "emir" yerine geçiyor olmasında, parlamentonun tümüyle devre dışı kalmasında bir yenilik yok. Çoktandır gerçekleşen örtülü darbenin bugün artık adı konuyor. Generaller, MİT ve polis şefleri doğrudan yönetiyorlar. Ne var ki mevcut yasal mevzuat ile bu fiili yönetim birbiriyle her bakımdan örtüşmemektedir. Bunun yarattığı sıkıntılar var. Sıkıyönetim bu konuda önemli kolaylıklar sağlayacaktır.Kürdistan değil fakat Türkiye'nin batısı için... Kürdistan'daki savaşın Türkiye'deki cephe gerisini denetim altına almak, "acı reçete"yi kolayca uygulayabilmek ve özelleştirme saldırısını engelsiz gerçekleştirebilmek, gelişmekte olan kitle hareketinin yolunu kesmek, ve kuşkusuz devrimci örgütlere daha etkili darbeler vurmak için, darbe değilse bile bir sıkıyönetime acil bir ihtiyaç var sermaye cephesinde.

Süs bebeği başbakanın şimdiden bittiğine, koalisyonun çatırdadığına, parlamentonun işlevsizleştiğine ilişkin kaba gerçekleri, artık bizzat sermaye basını dile getirmektedir. Ve gerisinde orduya daha etkin ve "meşru"bir politik icra alanı oluşturmak vardır. Bu öncelikle büyük kentlerde devreye sokulacak bir sıkıyönetim olabilir ve bilindiği gibi Türkiye'de yaygın sıkıyönetimler askeri darbenin ön aşaması olarak iş görürler.

Bu tehdit küçümsenmemelidir. Ve ortaya çıkardığı iki yönlü görevlere daha sıkı bir biçimde sahip çıkılmalıdır. Bu görevlerin ilk cephesi yığınların bu tehlike karşısında uyarılması, harekete geçirilmesidir. Özellikle 12 Eylül döneminde askeri yönetimi etinde ve kemiğinde hissetmiş, onun kendisi için ne demek olduğunu hala da ortadan kaldıramadığı sonuçlarıyla bizzat yaşamış işçi kitleleri, bu tehlikeye işaret eden politik çaba karşısında duyarlı davranacaklardır.

Görevlerin öteki alanı dikatörlüğün bu yeni saldırı girişimine karşı örgütsel cephede her açıdan hazırlanmaktır. İllegal örgütlenmeyi geliştirmek, illegal araç ve yöntemlerin kullanımında ustalaşmak, legal araçlara bağımlılıktan bir an önce kurtulmak, legalizm budalası devrimci hareketimizin acil bir ihtiyacıdır. Elbetteki legal mevzilerde direnilecektir. Fakat bu savaşta etkin ve sonuç alıcı olabilmek için bile, bunlara mahkum olmamak temel bir ön koşuldur.

Türkiye Kürdistanı'nda kanlı, kirli ve dişe diş bir savaş sürüyorken, Türkiye'nin batısında olağan bir siyasal yaşama göre davranmak telafisi zor sonuçlar yaratacaktır.

EKİM

Halkçı demokratizme karşı proleter sosyalizmi

Sınıfın öncülerini kazanmak

Politikleşmeye açık karakterine rağmen, işçi hareketi bir türlü bağımsız politik bir harekete dönüşemiyor. Bunun önemli bir nedeni, giderek zayıflamasına karşın, sosyal demokrasinin ve reformizmin işçi sınıfı üzerindeki ideolojik ve politik etkisidir. Bu pratik alanda kendisini sendika bürokrasisi engeli ile tamamlıyor. Hepsi birlikte, sınıfın ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan geri bir konumda seyretmesine ve hareketin iktisadi mücadelenin kısır döngüsüne sıkışıp kalmasına neden oluyor.

Günümüzde halkçı teori ve ideolojisiyle devrimci-demokratik hareketin sınıf hareketi içinde giderek artan olumsuz rolü de buna eklenmiştir. Türkiye'nin devrimci-demokratik hareketi günümüzde yalnızca bölünmüşlüğü ile değil, liberal bir işçi politikasının yankısı politika ve pratiği ile de, sınıfın ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan gelişip bağımsızlaşmasının, hareketin sosyalist anlamıyla politik bir harekete dönüşmesinin yeni bir engeli haline geliyor.

Türkiye'nin devrimci-demokratik hareketinin başlangıçta az da olsa işçi hareketine dinamizm kazandıran ve politikleşmesine katkıda bulunan konumunu da yitirmeye başlaması, tersine -bilinçli ya da bilinçsiz olması farketmez- sınıf hareketinin sosyalist bir sınıf hareketine dönüşmesinin yeni bir engeli haline gelmesi yeni ve ciddi bir sorundur. Halkçılığın bir kanadı yeni bir liberal akıma dönüşmeye başlamıştır. Siyasal demokrasi ve iktisadi haklar düzeyine indirgenmiş programıyla işçilerin bilincini bulanıklaştırmakta, iktidar mücadelesine ve sosyalizme kazanılmasını (ideolojik olarak bağımsızlaşmasını) zora sokmaktadır. İşçi hareketi içinde bir tür ekonomizm ve sendikalizm üreterek, sınıfın politik ve örgütsel bağımsızlığını elde etmesini güçleştirmektedir. Sonuçta Marksizmin işçi hareketi üzerinde zafer kazanmasını geciktirici rol oynamaktadır. Tam da bu nedenle, işçi sınıfı içinde önemli bir etkisi olan sosyal-demokrasiye, reformizme ve sendikalizme karşı ideolojik, politik ve örgütsel mücadele unutulmaksızın, günümüzde devrimci demokrat harekete karşı etkin ve sistemli bir ideolojik-politik mücadele yürütmek özel bir önem taşıyor.

Marksizm-Leninizm işçi hareketi içinde ve bu arada da genel devrimci hareket üzerinde her alanda zafer kazanmak zorundadır. Marksizm-Leninizmin ideolojik zaferi, aynı anlama gelmek üzere işçi sınıfının ideolojik olarak kazanılması burada öncelikli ve yaşamsal bir öneme sahiptir. Çünkü bu görev layıkıyla başarılamadan işçi sınıfının politik ve örgütsel bağımsızlığını sağlamak, politik hareketini varedip onu partileştirmek mümkün değildir.

Sınıfın ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlığının elde edilmesinde ve hareketin politikleştirilip sosyalist bir sınıf hareketi haline dönüştürülmesinde ise öncülerinin sosyalizme kazanılması öncelikli yere sahiptir. Bu nedenle, komünistlerin partileşme amaçlı propaganda ve bilinçlendirme çabalarının esası öncülere dönük olmalıdır. Bu çaba, çok özel bir çaba (politika) halinde yürütülmelidir. O anki politik düzey ve eğilimlerine bakılmaksızın hareketin başında yürüyen öncü unsurlarla doğrudan ilişki ve diyalog şarttır. Onlarla özel ilişkiler geliştirilmelidir. Yayınlarımızın, özelikle de Merkez Yayın Organı'mızın iletilmediği öncü işçi kalmamalıdır. Bununla da kalınmamalı, *Ekim* ile diyalog kurmalarını istemeli, eleştiri ve görüşlerini *Ekim*'e iletmeleri için teşvik edici olmalıyız. Onlarla yalnızca iktisadi hareketin dar sorunları üzerinde değil, fakat asıl olarak siyasal mücadele ile parti ve sosyalizm sorunları üzerinde yoğunlaşan tartışma toplantıları yapmalıyız.

Öncüleri kazanmak elbette kolay olmayacaktır. Ancak unutulmamalıdır ki, öncüleri kazanmak sınıfı kazanmaktır. Hareketin politikleşmesi de buna bağlıdır.

Yeni eylem dalgası

Geçen sayımızda kamu çalışanlarının yeni bir eylem dalgasının gelmekte olduğunu bildirmiştik. Nitekim Temmuz-Ağustos eylemliliği sonrasında yaşanan sessizlik, 15 Ekim'de başlayan yeni bir eylemlilik dönemiyle sona erdi.

15 Ekim'de doktorların özlük haklarının ve ücretlerinin iyileştirmesi talebiyle başlattıkları eylemler sağlık işkolundaki diğer sendikaların katılımıyla birlikte tüm sağlık çalışanlarını kapsayan genel bir eylemliliğe dönüştü. Yine aynı gün diğer kamu çalışanlarının gerçekleştirdikleri toplu vizite eylemine tüm ön hazırlıksızlığa rağmen binlerce çalışan katıldı.

Sağlık işkolunda 21 Ekim'de İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere ülkenin pek çok yerinde iş bırakma biçiminde gerçekleştirilen eylemler, 28 Ekim'de daha da yaygınlaşarak devam etti. Sağlık çalışanları, çalışma koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi ve grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı istemleri gerçekleştirilmediği koşullarda eylemlerini 15 Ocak'a kadar sürdüreceklerini açıkladılar.

Ne var ki, ülke geneline yayılan ve giderek daha geniş bir kitleyi kapsayan bu eylemlilik süreci tutarlı politikalardan ve devrimci önderlikten yoksunluk gibi temel bir zaafla karşı karşıya bulunuyor. Bu noktada sosyalist kamu çalışanlarına önemli görev ve sorumluluklar düşüyor.

Kamu çalışanlarının vizite eylemleri

Kamu çalışanları iki aylık suskunluğun ardından, 15 Ekim'de, örgütlenme özgürlüğü talebiyle tekrar seslerini yükselttiler. İstanbul başta olmak üzere pek çok il ve ilçede binlerce kamu çalışanı toplu viziteye çıktı. İstanbul'da Haydarpaşa Numune ile Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastahane'sinde gerçekleştirilen eylemlere 5 bin civarında kamu çalışanı katıldı. Katılanların çoğunluğunu belediye çalışanları oluşturuyordu. "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Yaşasın demokrasi mücadelemiz!", "Devlet güdümlü sendikaya hayır!", "İşçi memur elele, genel greve!" en çok atılan sloganlardı.

Eylem öncesinde hiç bir ön hazırlığın yapılmamış olması katılımı olumsuz yönde etkiledi. Oysa ciddi bir çalışmayla çok daha kitlesel eylemlerin yapılması mümkündü. Kitlelerin büyük çoğunluğunun gazetelerden öğrendiği eyleme, İstanbul'dan beşbin, Ankara'dan üçbin ve diğer illerde de binlerle ifade edilen kamu çalışanının katılmış olması bunun göstergesidir. Bu nedenle önümüzdeki dönemde eylemler yoğun bir propaganda çalışmasının ardından örgütlenmelidir. Kitlesellikten uzak eylemlerin hiç bir etkisinin olmadığı ortadadır. Sadece yapmış olmak için yapılan eylemin kitle üzerinde yıkıcı ve moral bozucu bir etkisi olmaktadır. Ayrıca artık toplu vizite gibi geri eylemler bırakılmalı, daha etkin eylem biçimleri hayata geçirilmelidir. Tenmmuz'da günlerce iş bırakan kamu çalışanları bugün genel grev propagandasına çok daha açık durumdadırlar. Yeter ki buna uygun bir hazırlık içine girilebilsin ve önderlik edilebilsin. Nitekim grev ve toplusözleşme hakkının kazanılması da genel grev dışında bir eylemle pek mümkün görünmemektedir.

Kamu çalışanları kendi talepleri için eyleme geçip yeni eylem biçimlerini tartışırken, sermaye devleti de '94 yılında kamu çalışanları maaşlarına yapacağı zammı açıkladı. Bunun anlamı, tek taraflı belirlemeler yapılacağı, kamu çalışanlarının sefalet ücretine mahkum edileceği ve grevli toplusözleşmeli sendika hakkının verilmeyeceğidir. Böylece "hak verilmez, alınır" şiarının önemi ortaya çıkmış, beklemeci ve icazetçi tavır içinde olanlara iyi bir ders olmuştur.

Bugün yoğun sorunlarla yüzyüze olan, taleplerinin yerine getirilmeyeceği devletin son açıklamalarıyla iyice netleşen kamu çalışanları, mücadeleye düne göre daha fazla hazırdırlar. tabandaki kıpırdanışlar önümüzdeki günlerde kitlesel eylemlerin olabileceğini gösteriyor.

Bu nedenle hemen şimdi taban çalışmalarına başlanmalıdır. Bu amaçla yazılı materyaller hazırlanmalı, afişler yapılmalı, geniş kitle toplantıları düzenlenmelidir. "İşçi memur elele, genel greve!" şiarının yaşama geçirilmesi için yoğun bir çaba ortaya konmalıdır.

Tüm Sağlık-Sen'de öncüler görev başına!

Kamu çalışanları sendikaları yaklaşık üç yıldır grevli ve toplusözleşmeli sendika yasasının bir an önce çıkarılması için mücadele etmektedir. Bu mücadele kimi zaman merkez yönetimlerinin pasif kalmasıyla durgun, kimi zaman da tabandan gelen tepkiyle canlılık göstermektedir. Tüm Sağlık-Sen'in durumu da budur.

Tabandan gelen tepkilere cevap veremeyen merkez yönetim beklemeci bir tavır içindedir. En sıradan işleri bile hayata geçirememektedir. Temsilciler kurulunda aldığımız bir takım kararlar bulunmaktadır. Her eylemlilik öncesinde eylem programı merkezi olarak planlansın ve en az bir hafta öncesinde çalışmaya başlanabilecek biçimde tabana bildirilsin; halkın toplu bulunduğu yerlere ve hastahanelere yapılmak üzere bildiri, afiş vb. çıkarılsın; şubeler arası organizasyon sağlansın vb. Ne var ki bu kararlar hep boşlukta kalmıştır.

Kamu çalışanları tabanında yeni bir canlılık yaşanmaktadır. Her zaman olduğu gibi bunun başını Tüm Sağlık-Sen çekmektedir. Tam da böyle bir dönemde devlet TTB'yi öne çıkararak mücadeleyi bölmeye ve zayıf düşürmeye çalışmaktadır. Böylece uzlaşmacı istemler çerçevesinde TTB ile anlaşılarak sendikamız arka plana itilmek ve radikal bir mücadelenin gelişmesi engellenmek istenmektedir.

Bizler bu oyunu çok önceden farketmiş ve merkez yönetimi uyarmıştık. Fakat buna karşı mücadele edilmediği gibi bir de TTB'nin kuyrukçuluğu yapılmaya başlandı. Bugün Tüm Sağlık-Sen'in önderlik etmesi gereken eylemlilikler TTB tarafından düzenlenmiştir. TTB el altından hükümet ile anlaşma yoluna gitmiş ve bir eylem programı çıkarmıştır. Bunun üzerine bizim merkez yönetimimiz de geç kalmışlığını anlamış olmalı ki, Ekim-Ocak dönemini kapsayan bir eylem programı hazırladı. Geç de olsa olumlu bir adımdır. En azından sağlık çalışanları sendikanın önümüzdeki döneme ilişkin eylem programını bilmektedir ve ona göre bir çalışma yürütecektir.

Biz öncüler, TTB'nin öne sürülmesi türünden planlanan oyunlar karşısında uyanık davranmalı, zamanında müdahale etmeliyiz. Tersi durumda birilerinin kuyruğuna takılmak kaçınılmaz olacaktır.

Ekimci Sağlık Çalışanları

Şişli Eftal Hastahane'sinde İTO "eylemi"

İstanbul Tabipler Odası eyleme yönelik çalışmalara bir hafta öncesinden başladı. Hekimlere ve halka yönelik bildiri ve afiş çalışması yapıldı. Hekimlerle toplantılar düzenlendi. Çalışma yalnızca hekimlere yönelikti ve hastahane yönetiminin de açık desteğine sahiptiler. Ne sivil polis ne de çevik kuvvete ihtiyaç duyulmuştu! Güle oynaya, çiçek ve gülücükler dağıtarak iş bırakacaklardı. Bu nedenle hekimlerin diğer sağlık çalışanlarına ihtiyaçları yoktu! Zira onlar taleplerini yüksek sesle haykırarak, devleti ve hastahane idarecilerini tehdit ederek iş bırakıyorlardı. Ancak o zaman TC'nin sivil polislerine ve çevik kuvvetine ihtiyaç duyulabilirdi.

21 Ekim günü sabah 9.30'da bahçede toplanan hekimler ve İTO temsilcileri başhekimin talimatı üzerine bahçede tur atmaya başladılar. İlk kez böyle bir eylem yapıyorlardı. 2-3 tur attıktan sonra bir basın açıklaması dahi yapmaksızın yemekhaneye girdiler ve toplantı yaptılar. Burada sendika temsilcileri olarak hekimlerin bu eylemlerini desteklediğimizi, fakat böyle eylemlerin sağlık çalışanlarını böldüğünü, sorunlarımızın ortak olduğunu ve birlikte mücadele edilmesi gerektiğini açıkladık. Verdikleri cevap hekim sendikacılığını savundukları yönünde oldu. Sağlık çalışanlarının diğer kesimleri ise, hekimlerin böylesi bir eylem kararını onaylamadıklarını ve eyleme de katılmadıklarını söylediler. Büyük bir kızgınlık ve öfke ile sendika temsilcilerini de eyleme verdikleri destekten dolayı eleştiri yağmuruna tuttular.

Düzen ve hekimler

Sağlık çalışanlarının mücadelesi başladığından bu yana hekimler ya mücadeleyi geri çekici bir rol üstlendiler, ya da bölücü, eylem kırıcı oldular. Ve bugün gelinen noktada tüm diğer kamu çalışanlarının şimşeklerini üzerlerine çekmiş durumdalar.

Böylesine ciddiyetten uzak ve kendi başına eylem yapan hekim kitlesi gerçekten de toplumun sorunsuz kesimlerinden biri midir? Bu soruya olumlu bir yanıt vermek güç. 12 Eylül'den bu yana sermaye devleti tarafından saldırıya uğrayan hekimler, rakamsal olarak ellerindekini en fazla yitiren toplumsal kesim durumunda. Son 15 yıllık süreçte tüm ekonomik-toplumsal ayrıcalıklarını yitirmekle kalmadılar, ailelerini geçindirecek bir ücreti bile elde edemez konuma düştüler. Devletin ve burjuva medyanın sağlık çalışanlarına yönelik çirkin propagandası, halkın hekimlere saygısını da önemli ölçüde azalttı. Hekimlerse tüm bu saldırıları diğer sağlık çalışanları ile birlikte göğüslemek yerine, eski ayrıcalıklarını yeniden kazanmak umuduyla sürekli kendilerine saldıran egemen güçlere yaranmaya çalıştılar. Meşru özlemlerini içlerine gömerek yüzlerine mutluluk maskesi taktılar. Her gelen bakanın bir yardım eli uzatmasını beklediler. Bekledikçe sorunları daha da arttı.

Bugün ülkemizde yaklaşık 40 bin hekimin çalıştığı kurumdan/kurumlardan aldığı ücretten başka gelir kaynağı yoktur. Bu rakam hekim kitlesinin önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Yaygın inanışın tersine hekimler artık ana gövdesiyle muayenehanesi olan serbest meslek sahipleri değil, çoğunlukla emek güçlerini satarak yaşamlarını sürdüren bir tabakadır. Büyük kentlerdeki hastahanelerde çalışan hekimlerin bir çoğu haftada 48 saatin üzerinde mesai yapmaktadır. Aldıkları ücret kendilerine yetmediği için ek olarak geceleri de çalışmaktadırlar. Bir çok hekim iki günde bir eve gitme şansına sahiptir. Aralıksız 36 saatlik mesai hekimler arasında artık normal karşılanmaktadır. Kötü bir üniversite eğitiminin ardından hekim için kendini yenileme olanağı hemen hiç yoktur. Hem zamanı yoktur ve hem de bu iş oldukça pahalıdır. Sonuçta hemen herkesin zaten bildiği gibi hekimler bir çok konuda bilgisizdirler ve çok sık tıbbi hata yapmaktadırlar. Bu arada burjuvalar sağlık sorunlarını ya Avrupa'da ya da Amerika'da çözdüklerinden, onlar açısından bir sorun yoktur. Kurtulduğu farzedilen uzman hekimler ise, piyasa kuralları gereği çoğu kez hekimlik yaparak değil, rüşvet ve soygunla nispeten iyi bir yaşama sahip olabilmektedir. Ancak bunların sayısı da çok fazla değildir.

Devletin mecburi hizmeti kaldırma sözü artık cazibesini yitirmiştir. Çünkü gelinen noktada mecburi hizmet hekimler için işgüvencesi anlamına gelmektedir. Tıp fakültesinden mezun olan bir hekimin bugün için iş arama sorunu yoktur. Ancak bugün sağlık hizmetlerini özelleştirme planları yapan devlet için hekim kitlesi bir yük haline gelmiştir. Mecburi hizmetin kaldırılmasıyla hekimleri bekleyen ya işsizler ordusuna katılmak ya da oldukça düşük ücretle ve kötü koşullarda çalışmak olacaktır.

Kapitalizmin hekimlere vereceği hiç bir şey yoktur. Onlar için tatlı bir yaşamın olanakları bu sistemde tamamen ortadan kalkmıştır. Bu düzenin nimetlerinden faydalananlarla aralarında hiç bir ortak bağ kalmamıştır. Sermayeden tokat üzerine tokat yiyen bu kesimin gerçek dostları başta diğer sağlık çalışanları olmak üzere işçi sınıfı ve emekçi kitlelerdir. Bugün kamu çalışanlarının kendilerine yönelik olumsuz tavırlarının tek sorumlusu hekimlerdir. Kopan bağları onarmak gibi ciddi bir görev onları beklemektedir.

Hekimlerin insanca bir yaşama, sağlıklı bir çalışma ortamına kavuşmasının biricik yolu, işçi sınıfının kurtuluşunun gerçekleştiği sosyalizme giden yoldur. Kaldı ki hekimlerin de bu onurlu mücadeleye katabilecekleri bir çok şey vardır. Düştükleri bu onursuz konumu sorgulamalarının zamanı çoktan gelmiştir.

Düzenin yeni saldırıları ve gençlik

Her alanda "topyekün savaş"ın ihtiyaçlarına göre hareket etmek zorunda kalan sermaye düzeni, gençlik alanındaki yoğun saldırılarına Çiller hükümetiyle başlamış değil. Bunu ortaya koymak için çok gerilere gitmeye gerek de yoktur. "Terörizmin kaynakları"ndan biri sayılan üniversite gençliğini denetim altında tutmaya yönelik uygulamalar sürmektedir. Üniversiteler bugün birer askeri kışlaya, daha doğrusu toplumun genç beyinlerini bir araya yığıp sistemin bekasına endekslemeyi amaçlayan toplama kamplarına dönüştürülmüştür. Sermaye düzeni havucun sopanın gölgesinde kaldığını düşünmüş olmalı ki, yeni dönemde gençliği boş hayaller alemine çekme atağına geçti. Bu atağa "herkese bir üniversite" palavrasıyla başlandı. Bu kısa süreli hayal, çok geçmeden sis bulutları gibi dağılmaya başladı. Bu ülkede eğitim sisteminin içinde ya da yakınında olup da bu vaadin boşluğunu göremeyecek bir tek insan bulabilmek güçtür. Yıllardır sağlık sektörü gibi eğitim alanı da bir tarafa itilmiştir. Ayrılan sınırlı olanaklar ise, değil daha fazla sayıda öğrenci almanın altyapısını hazırlamak, eğitim kalitesini eşit düzeyde tutmaya bile yetmemiş, üniversiteler liseleştirilmiştir. "Herkese bir üniversite" palavralarıyla birlikte, burjuva sistem kendi politikalarının ciddiyetini kendisi tartışır olmuştur.

Üniversite sınav sonuçlarının açıklanması ile başlayan "açık öğretim-örgün öğretim" değerlendirmeleri, önümüzdeki yıl tüm öğrencilerin üniversiteye alınıp alınmayacağı tartışmaları, "ithal üniversiteler", ve son olarak da, artık üniversiteye girişte lisedeki "kredi limiti" kuralı aranacağı açıklamaları ile tam bir karmaşa yaşanmaktadır.

Sermaye bir yandan iktisadi alanda yaşadığı krizin ihtiyaçları üzerinden eğitimi özelleştirerek yeni maddi kaynaklar yaratmak çabası içindedir. Öte yandan da özelleştirme saldırısıyla birlikte yüzlerce işçi ve emekçinin sokağa atıldığı bir dönemde, bu işsizler ordusunun büyümesi karşısında gençliğin tepkisinin dizginlemeye ve onu boş hayallerle oyalamaya çalışmaktadır. Eğitimdeki fırsat eşitsizliğinin dün daha dolaylı yaratıcısı gözüken para, bugün hiçbir dönemle kıyaslanamayacak dolaysızlıkla ortadadır. Eğitimde sömürünün artık orta öğretim alanında da hızlanması, bu alanda kitlesel tepkilere yolaçmaktadır. Bu orta ve yüksek öğretim gençliğini mücadeleyi ortak kanallarda yürütmeye zorlayan nesnel zeminin genişlemesi demektir.

Gençliği yeni politik taktiklerle sersemletmeyi hedefleyen burjuvazi, kendi politikalarına yeterince güvenememekte, üniversite gençliğini kuşatan kışla duvarlarına yeni duvarlar ekleme gereği duymaktadır. Üniversitelerin "güvenliğini sağlayacak" "özel güvenlik birimleri" geçen yıldan itibaren pilot bölgeler üzerinden uygulamaya konulmuş bulunuyor. Özellikle devrimci gençlik hareketinde önemli role sahip üniversitelerde devlet bu yıl daha yoğun bir terör uyguluyor: Kayıt döneminde öğrencilerin okullara alınmaması (İ.Ü. Merkez Bina); İ.Ü. İktisat Fakültesi Folklor Kulübü imzalı dövizlerin yeni dönemde çevik kuvvet eliyle indirilmesi; polislerin öğrencilerin arasına girerek her yeri açıktan kontrol altına almaya başlaması vb. İ.Ü. Merkez Kampüs'te Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde "akademi" adı altında MİT şubesi açılacağı burjuva basında açıklandı. Burjuvazi cephe gerisini sağlam tutabilmek için her geçen gün daha sistematize terör estirmekte ve iyiden iyiye güdükleşen kendi "demokratik" yasalarına dahi katlanamayacağını bir çok vesileyle ortaya koymaktadır.

"Topyekün savaş"ın cephe gerisinde de topyekün teröre doğru hızla yol aldığı, üniversitelere çoğunlukla apolitikleştirilmiş öğrencilerin aktığı, devrimci gençlik hareketinin birikmiş ağır sorunlarla yüzyüze olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Şunu öncelikle belirtelim ki, burjuvazinin gençliğe dönük saldırılarının yoğunlaştığı, bundan etkilenen kesimlerin genişlediği ve sistemin çelişkilerinin derinleştiği bir dönemde, burjuvazinin politikalarının tersine çevrilmesinin nesnel olanakları her zamankinden daha fazladır. Ne var ki bu sorunlar bugün kendini daha açık bir biçimde ortaya koyan geri ideolojik platformlara kayılarak çözülemez. Bugün „politik iktidar mücadelesi" ile bağ kurulduğu söylenerek "idari, mali, akademik özerklik" üzerinden gençliğe programatik düzeyde kapitalizm koşullarında "özerk üniversite" hayali

taşınmaya çalışılmaktadır.

Burjuvazinin ideolojik-politik saldırılarını boşa çıkarmak, burjuvaziyi altedebilme yeteneğine sahip tek sınıf olan proletaryanın sosyalizm platformundan üretilecek alternatif politikalarla mümkündür. Bu platformun uzağında olanlar ya da hızla uzaklaşanlar, bunun başka bir yolunu bulabileceklerini düşünüyorlarsa yanılıyorlar.

Bugün geçmiş sürecin deneyimleri bilince çıkarılmalı, dar grup çıkarları yerine mücadelenin genel çıkarları düşünülerek hareket edilmeli, ortak tartışma ve eylem platformları oluşturulmalı ve buralara (dönemin ve) politik sorumluluğun ciddiyetiyle yaklaşılmalıdır. Öğrenci dernekleri de geçmiş dönemin zaafları gözetilerek buna uygun bir işleve kavuşturulmalıdır.

D. EVRİM

Yeni eğitim yılı başlarken

Üniversitelerde sorunlar ve görevler

Bir yandan Kürt ulusunun özgürlük mücadelesini katliamlarla boğmaya çalışan sömürgeci burjuvazi, öte yandan da özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasızlaştırmada ifadesini bulan çok yönlü bir saldırı politikasını gündeme sokmuş bulunuyor. Yüksek öğrenim gençliğinin özerk-demokratik üniversite ve bilimsel çağdaş eğitim mücadelesi de bu saldırının hedeflerinden biridir.

Yeni eğitim yılının başlamasıyla birlikte yüksek öğrenim gençliğinin karşı karşıya olduğu sorunlar daha da ağırlaştı. Har(a)çlara yapılan %100'lük zam öğrencileri oldukça zor durumda bıraktı. Böylece emekçi kesimin çocuklarına yüksek öğrenim olanağının önü kesilmeye çalışılıyor.

Üniversite kapılarında birikmiş 440 bin kişiye "Çiller Üniversitesi" vaadi de bunlardan biridir. Bugünkü eğitim sisteminin bilim dışı-gerici niteliği bir yana, üniversite mezunlarının istihdam edileceği alanların olmaması apaçık bir gerçekken, bunun tüm toplumun ve gençlerin yararına olduğu yalanı ile insanlar aldatılmaya çalışılmaktadır. Oysa her yıl üniversite diplomalı işsizler ordusuna yenileri eklenmektedir.

Bir yandan bu tür vaadler bir propaganda malzemesi olarak kullanılırken, öte yandan da yüksek öğrenim gençliğine yönelik yeni saldırı planları yapılmaktadır. Kapitalistlerin gözlerini diktikleri yüksek öğrenim yeni bir kar alanı haline getirilmek istenmekte, "paralı eğitim" bir alternatif olarak sunulmaktadır. Böylece hem üniversite kapılarına biriken binlerce genci sahte umutlarla oyalamaya ve hem de işçi ve emekçi çocuklarının zaten çok sınırlı biçimde yararlanabildikleri yüksek öğrenim olanağını tümüyle ellerinden almaya çalışmaktadırlar.

Kapitalist sömürü düzenin üniversiteleri, sözcüğün gerçek anlamıyla ticari kurumlar haline getirilecektir böylece. Türkiye'nin en önde gelen kapitalistlerinden Koç, Galatasaray, Kadir Has vb. bu işe soyunmuşlardır bile.

Bugün üniversiteler, bu sömürü ve baskı düzeninin devamı için üzerine düşen görevi fazlasıyla yerine getirmekte, YÖK bu konuda oldukça etkin bir rol oynamaktadır. Bilimsel çağdaş eğitimden uzak gerici, şoven, faşist yönetmelikler uygulanmakta, polis-idare işbirliği güçlendirilmektedir.

Tüm bunlar ışığında, önümüzdeki eğitim döneminde, sorunlar karşısında ürkütü duymadan inançlı ve kararlı bir tarzda mücadeleyi örgütlemeliyiz. Yüksek öğrenim gençliğinin yeni öğrenim döneminin başında gözle görülür bir durgunluk içinde bulunduğu bir gerçektir. Bu durgunluk ancak etkin bir politik faaliyet ve örgütlü bir mücadele ile aşılabilir.

Gençlik içindeki çalışmada en önemli nokta öğrenci hareketinin politikleştirilmesidir. Bu perspektife uygun yoğun bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti yürütmeli, değişik yol, yöntem ve araçlarla faaliyetimizi zenginleştirmeliyiz. Örneğin kültürel ve sosyal etkinliklerin devrimci bir tarzda örgütlenmesinden uzak durmamalı, gençliğin yarı-aydın konumunu en iyi bir biçimde değerlendirmeliyiz.

Yalçın DEMİR

Sermayenin ölü sosyal-demokrasiyi diriltme çabaları

Sosyal-demokrasi, burjuvazinin yığınlara gülücük dağıttığı, sahtekarca da olsa şirin görünmeye çalıştığı yüzüdür. Yoğun sömürü ve terörünü gizlemesine yarar. Kimi zaman hükümet olur, kimi zaman muhalefette kalır. Sistemin esneme yeteneğini yitirip yitirmediği olgusu, yığınların kapitalist devlete yönelik hoşnutsuzlukları, kitle hareketinin yükselmesi vb., sosyal-demokrasinin konumunu belirler. Sosyal-demokrasi burjuvazinin halkın daha iyi bir yaşama özlemini istismar eden yanıdır. Hedefi ise kapitalist devletin idamesini, yani burjuvazinin egemenliğini korumasını sağlamaktır. "Halk çocuğu" görünen sermaye sözcüleri de sosyal-demokratları oluştururlar. Ne kadar halkın yanında olduklarına dair hikayeler üretmek ise burjuva medyanın işidir.

12 Eylül sonrasında burjuvazi bir türlü yukarıda sözü edilen işlevi yerine getirecek bir sosyal-demokrat parti yaratamadı. Calp'in HP'si ordunun onayı ile kurulmuş/kurdurulmuş bir parti idi. Halk bu partiyi ciddiye dahi almadı. Sözde cuntaya rağmen kurulan SODEP ve sonraki adıyla SHP de yığınlara güven veremedi. Genel seçimlerde elde ettiği oy potansiyelini hükümetteki icraatlarıyla kaybetti. Koalisyon ortağı olarak sermaye politikalarını harfiyen uygulamasına uyguladı, ancak bunları "sosyal reformlar", "halk için halkla beraber" türünden demagojilerle kitlelere yutturamadı. Oysa sermayenin SHP'den beklediği buydu. Koalisyon görevi kendisine, devletin katliamcı ve işçi düşmanı yüzünü gizlemesi için verilmişti. Ancak SHP'nin bu burjuva ayak oyunlarını başarıyla oynayabilmesi ancak düzenin manevra imkanlarına sahip olduğu koşullarda mümkün olabilirdi. Bir "kontr-gerilla cumhuriyeti"ne dönüşmüş bulunan devlet içerisinde sivil kalmaları düşünülemezdi. Kısacası kapitalist düzenin esneme yeteneğini neredeyse tümüyle yitirdiği, bütün düzen partilerinin "devlet partisi" olarak ordunun çizdiği politikaların takipçisi olduğu ülkemiz koşullarında, SHP'nin bu işe soyunmuş politikacılarına doğrusu yapacak fazla bir şey kalmıyordu.

CHP'nin yeniden doğuşu allanıp pullanarak halka sunuldu. Ancak o da beklenen etkiyi yaratamadı. Yığınlar Deniz Baykal'ın cilalanmış yüzüne prim vermediler. Zaten MGK'nin çizdiği rotanın dışına çıkılamadığı koşullarda, CHP'nin sözde bile olsa alternatif bir politika üretmesi olanaksızdı. Bir zamanların ünlü banka reklamı bu burjuva partilerinin tümüne ne kadar da uyuyor: "Yok aslında birbirimizden farkımız, ama biz hepimiz sermayenin uşaklarıyız!"

Oysa burjuvazi tehlikenin farkındadır. Bir yanda politikleşmeye oldukça yatkın bir işçi sınıfı, öte yandan devleti ciddi biçimde tehdit eden Kürt özgürlük hareketi, sistem için önemli bir tehlike oluşturmaktadır. Ancak işçi sınıfının henüz politik öncüsüne sahip olmaması, "çözümsüzlük içinde debelenen Türk burjuvazisinin en büyük şansı ve avantajıdır." Burjuvazi komünist hareketin işçi sınıfı ve emekçi sınıflar içinde güç kazanmasını engellemede, azgın terör dışında, kitlelerin az çok güvenini kazanabilmiş bir sosyal-demokrat partiye gereksinim duymaktadır. Nitekim son günlerde yeniden alevlenen SHP-CHP birlik görüşmelerinin, "solda birlik" tartışmalarının, Karayalçın'ın "Karaoğlan" olarak piyasaya sürülmesinin ardında yatan budur. Amaç, yığınların tepkisini dizginleyecek, onları düzen kanalları içinde tutabilecek ve tüm bunlar için kaybolmuş prestjini yeniden kazanacak bir sosyal-demokrasiyi diriltmektir.

Basında önemli bir yer işgal eden bu birlik görüşmeleri, toplumda beklenen ilgi ve heyecanı yaratmaktan uzaktır. Geçmişte CHP, daha çok küçük-burjuva tabana dayanan kitle hareketini düzen sınırları içerisinde tutmada belli bir başarı elde etmişti. Gündemi işçi sınıfı ve Kürt özgürlük hareketinin belirlediği günümüz koşullarında ise, '80 öncesinin argümanlarıyla ortaya çıkacak bir sosyal-demokrasinin başarı şansı hemen hiç yoktur. Sermayenin sendika bürokratları eliyle kurdurmaya çalıştığı "işçi partisi"nin geleceği de, sınıfın daha şimdiden bu bürokratlara alanlarda öfkesini haykırdığı düşünüldüğünde, pek de parlak olmayacaktır. Kısacası işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişki öylesine keskinleşmektedir ki, sistemin içine girmiş olduğu bunalımın uzun vadede yığınlar içinde "elma şekeri" türünden bir sosyal-demokrasiye hayat tanıması olanaksızdır.

Elif DENİZ

Refah Partisi 4. Kongresi'nden mesajlar

"Adil düzen": Mevcut düzenin yedek lastiği

Refah Partisi'nin 4. Kongre'si 10 Ekim'de yapıldı. ABD emperyalizminin denetimindeki Suudi sermayesi ile içli dışlı olan bu parti, bu kongrede, geleneksel çizgisinden belirli noktalarda uzaklaşmış görünmeye çalıştı. ABD emperyalizmi ve Türk burjuvazisinin istediği rotada yürüyeceğinin işaretlerini verdi.

Kurulu burjuva düzenin ve bu temel üzerinde kent ve kırın tefeci-tüccar tabakalarının çıkarlarının savunucusu olan Refah Partisi, özellikle son yıllarda demagojik bir tarzda kullandığı anti-emperyalizm, anti-kapitalizm söylemleriyle kentin ve kırın yoksul küçük burjuva tabakaları içinde önemli bir taban bulabildi. Kuşkusuz bunda bu tabanı etkileyecek güçlü bir devrimci hareketin yokluğu önemli bir etken. Belirtmeye bile gerek yok ki, sözde emperyalizm ve kapitalizm karşıtlığı Refah Partisi'nin elinde kapitalist sömürüyü iliklerine dek yaşayan kitleleri avlamaya yönelik kirli bir silah olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda bu partinin emperyalizm ve düzen yanlısı yüzünü örtmeye yöneliktir.

Bu kongreyi "iktidar yürüyüşü" doğrultusunda bir adım olarak niteleyen RP, kongrenin makyajını ve içeriğini buna uygun olarak düzenlemeye çalıştı. Uluslararası planda islami gericiliği temsil eden Hamas, Al anya Milli Görüş teşkilatı vb. örgütlerin temsilcilerinin de davet edildiği kongrede, özellikle geleneksel argümanların esnetilmeye çalışıldığı gözlendi. Erbakan, *"Ne laiklik, ne Atatürkçülük, hiç bir konuda tartışamazlar bizimle"* diyerek, laiklik ve Atatürkçülüğün yalnızca uygulanış biçimine karşı olduklarını demagojisini yapmaktadır.

Eskiden "Batı" ile başlayan ve biten her şey "taklitçilik" ve "şer" idi. Bu kongrede, *"Refah Partisi'nin her ne olursa olsun Batı düşmanlığı üzerinde siyasetler geliştireceği doğru değil"* dir, denilmektedir. Dün şeriat vardı. 4. Kongre'ye göre ise, Refah Partisi'nin *"demokrasiye karşı olduğu iddiası yanlış"* tır. Parti, *"baskı devletine karşı hizmet devletinden yana"* dır. Eskiden Aleviler "dönme" idi. Bugün ise "kardeşlerimiz" ve "müslümanlar"dır...

Yeni dönem için Refah Partisi'ne yapılan makyajın bazı çizgileri bunlardır. Öte yandan sermaye cephesinin bazı "milli dava"ları vardır ki, Refah Partisi'nin de bu konularda farklı bir politika izlemeye niyeti yoktur. Bunların başında Kürt ulusal sorunu gelmektedir. Refah Partisi de "üniter devlet"çilik saflarındaki yerini koruyor. "Siyasi çözüm"le dile getirilen kendi dilinde konuşma ve eğitimin yanısıra, olağanüstü halin kaldırılması ve yerine profesyonel özel timin geçirilmesi önerileriyle, sözde bile olsa ortaya hiç bir farklı politika koymaya çalışmamıştır.

Kongrede diğer partilerden çeşitli illerin belediye başkanlarının yanısıra, 6 emekli general ile 28 albayın RP'ye katılması ve bunların içinde çok sayıda "özel harpçi"nin bulunması dikkate değerdir. Bu durum, partinin "kitleselleştirilmesi" çabasıyla bir arada düşünüldüğünde, yeni dönemde Refah Partisi'ne biçilen misyon daha iyi anlaşılacaktır. Birincisi, toplumun düzene muhalif kesimlerinin tepkisini, onların sorunlarına sahip çıkılıyor görüntüsü altında Refah Partisi kanalına, demek oluyor ki düzen içine akıtmak... Bu kesimleri sahte bir iktidar düşüyle oyalamak... İkincisi ise, Refah Partisi'nin sermaye cephesini iknaya yönelik olarak kendisine biçtiği misyondur. Toplumun daha geniş kesimlerine açılmayı hedefleyen ve geleneksel islami argümanlarını esneten bir RP'nin, kapitalist düzenin bekasını sağlamada diğer "kardeş" partilerinden hiç de aşağı kalmayacağı mesajı verilmek istenmektedir.

S. USTA

Dersim'deki gelişmeler üzerine düşünceler

Dersim'de önce Kamer Özkan'ın ve ardından da altı TDKP'linin PKK tarafından öldürülmesiyle başlayan gelişmeleri biliyoruz... Sorun çok karmaşıktır. Bu nedenle tekyanlı ve kestirme tahlil ve değerlendirmelerden kaçınmak gerekir. Sözgelimi, olayı yalnızca PKK'nın "provakasyona müsait çizgisi" ya da "kendinden olmayan herkesi "ajan", "kontra", "kemalist" görme mantığının sonucu bir gelişme olarak değerlendirmek doğru olmaz. Dersim özgünlükleri olan bir topraktır. Bu özgünlüklerin PKK ve diğer hareketlerce ne ölçüde çözümlendiği ve gözetildiğine bakılmalıdır mutlaka. Olayı yalnızca PKK'nın "sınıf mücadelesi ve halka yabancı örgüt anlayışına" bağlayıp açıklayan akımların cephesinde son derece ciddi ve bir o denli de kritik kusurlar yok mudur? Dersim halkı devlete ve PKK'ya nasıl bakıyor? Diğer akımlar hangi tür bir çalışma ile güç oldular ve güç olmaya çalışıyorlar? Propaganda ve ajitasyonlarının içeriği nedir? Teşhir faaliyetinde giderek PKK karşıtı bir yönün öne çıkıp ağırlığa dönüşmesini nasıl yorumlamak gerekir? Kardeş Kürt halkı ile devlet arasında ölümüne bir savaşın, üstelik de kuralları (ya da kuralsızlıkları) olan bir savaşın cereyan ettiği bir ortamda bu akımlar nasıl bir eylem çizgisi izliyorlar? "Sınıf mücadelesini esas alıyoruz" diyen bu akımlarm ulusal mücadele ile ilişkileri ve nihayet PKK ile ilişkileri nasıl olmalı ve nasıl biçimlenmelidir? Sorular çoğaltılabilir? Tüm bu sorulara nesnel ve tutarlı yanıtlar verilmelidir.

Dahası var... Kürdistan'da ve Dersim'de kapsamlı ve hayli mesafe almış bir savaştır sözkonusu olan. PKK iktidar mücadelesi veriyor... Ve kendi tarzınca adım adım kendisini iktidar yapıyor ya da yapmaya çalışıyor. Kanunlar, kararnameler yayınlıyor ve yasaklar koyuyor. Her alanda devlete alternatif politikalar geliştiriyor. Uyguluyor, uygulanmasını istiyor ve uygulattırıyor. Çılgınlık derecesinde bir karşı-devrime, onun her türden mantıksızlığına ve kuralsızlığına aynı biçimde yanıt veriyor. Özetle tüm karmaşıklığı ile anlaşılmak zorunluluğu olan bir savaş ve atmosfer var orta yerde. Basitleştirilecek gibi değil... Geriye dönülecek gibi değil. Tüm karmaşıklığı ile tırmanıp seyrini sürdürmeye mahkum bir durumdur. Bu da bir özgünlüktür ve gözetilmek durumundadır. "PKK da devletin yaptığını yapıyor", yaptıkları "despotik Kürt burjuvazisinin" yaptıklarıdır deyip geçilecek midir?

Soru nettir: PKK'nın koyduğu (yürütülen savaşın kaçınılmaz hale getirdiği) kurallar ve yasaklar meşru mudur, değil midir? Eleştirilecek yönleri nelerdir? Bu eleştiri ve itirazlar nasıl bir biçimde ve ortamda ortaya konmalıdır? Sözkonusu akımlar buna da yanıt vermelidirler.

Öte yandan PKK'nın Dersim özgülünde gözetmediği nedir? Herşeyi "savaşın kural ve zorunlulukları" ile açıklaması tutarlı ve yeterli midir? Bunu sistematik politikalar halinde ve tam bir katılıkla (zor öğesini başlıca öğe olarak yeterli görüp) uygulaması isabetli midir? Hele hele teori düzeyine çıkarıp ifrata vardırması tehlikeli sonuçlar yaratmaz mı? Salt ulusal bir çizgi ile Dersim gibi bir yerde gelişmenin güçlükleri açık değil midir? Dirençle karşılaşacağı çok açık değil midir? Ve kritik bir soru; bu olay PKK'nın gelecekteki seyri ve konumu, eşdeyişle sosyalizmle ileride karşı karşıya geleceği gerçeğinin şimdiden işareti sayılmaz mı? PKK ile çatışmak durumunda olduğu akımlar arasındaki kavga milliyetçilik-sosyalizm arasındaki kavga mıdır? Böyle mi yorumlamak gerekir?

Bu nokta da açıklığa kavuşturulmalıdır.

Kürt halk hareketinin başını alıp gittiği bir durumda marksist-leninist bir hareketin bu hareketle birleşme/müttefikleşme sorununa bakışı nasıl olmalıdır? Bu hareketin "edilgen bir destekçisi" olmak ve giderek kimliksizleşip kişiliksizleşerek ulusal hareketin cereyanına tam bir destek mi? Yoksa örneğin TDKP gibi, "ulusal hareketin önderliğini ele geçirmek" üzere Dersim gibi yerlerde yoğunlaşan, ulusal harekete **içinden müdahale** anlamına da gelen bir yoğunlaşma mı? Ki bu ister istemez PKK'yı teşhir ve yığınlardan tecrit çabasına da yöneltecektir onları. Çünkü yığınlarm PKK'dan uzaklaştırılıp saflara çekilmesi gerekir. Sonuç ise ne olur bilinmez. Yoksa bu hareketi etkileyip ileriye

çekecek, önderlik esprisini fiili bir durum haline getirecek, devrimci bir sınıf hareketi yaratmada yoğunlaşmak ve bunu esas almak mı? Türkiye işçi sınıfını bağımsız sınıf kimliğine kavuşturup iktidara taşıyıp sorunu bu yakıcılıkla çözmek mi? Yoksa tüm halkçı hareketlerin mantığından hareketle "içerden bir iktidar kavgası mı?"

Biraz daha netleştirelim. Neden çok özel biçimde sanayi kentlerinde ve sanayi proletaryası merkezli bir çalışmaya yoğunlaşılmıyor da, (ki Kürt sorununun devrimci çözümü de, ona anlamlı bir destek de bu eksende olanaklıdır), ısrarla Dersim gibi bir yerde "varolma" kavgasına yoğunlaşılıyor? Neden soluklu ve sınıf perspektifli bakılamıyor?

Hiç kuşkusuz Kürdistan'da da olunabilir. Ancak özellikle Dersim gibi bir yerde, hele de savaşın iyice boyutlandığı bir konjonktürde, nasıl bir politik ve örgütsel bir faaliyet, nasıl bir mücadele? Ulusal hareket ve PKK ile ilişkilerin biçimi konularında isabetli olmak şarttır. Ve tüm bunlar karşılıklı gözetilmeli, gerekirse bir protokol çerçevesinde ele alınmalı, çalışmaya ve ilişkilere rahatlık kazandırılmalıdır. Çatışma değil müttefiklik/dostluk durumu yaşanmalıdır. Aksi halde zararlı gelişmeler kaçınılmaz hale gelir.

Buraya kadar söylenenlerle sorunun yalnızca karmaşık değil, aynı zamanda kapsamlı olduğu da anlatılmaktadır...

Şimdi biraz da maddi bilgi ve somutluk:

* PKK'nın Kamer Özkan ve 6 devrimciyi öldürmesi son derece vahim bir olaydır. Net bir biçimde mahkum edilmelidir. Yaptığı meşru değildir. Devlete karşı uyguladığı zoru devrimcilere ve halka karşı da aynı biçimde uyguladığında, giderek haklı ve meşru konumundan sapacağı hatırlatılmalıdır. "Kontra", "ajan", "karşı-devrimci şoven" tanımlamaları bu kadar kolay ve keyfi yapılamaz. Bunu yaptınız mı '75-80 dönemine dönersiniz. Temel hedeften saparsınız. Sonuç giderek tecrit olma ve tükenmedir. Ortak çalışma-ortak mücadelenin koşulları belirlenmeli, kardeşleşme esas alınmalıdır. PKK gücünü ve etkinliğini böylesi bir hatta devreye sokmalıdır. Tahammülsüz değil hoşgörülü olmak zorundadır. Yazık ki PKK devletin ve mahalli gericiliğin ellerini ovuşturup gülümsediği bir ortamın yaratılmasının sorumlularından biridir.

PKK'nın bugüne kadarki açıklamaları, olayı çok hafife alıcıdır, ciddiyetsizdir ve hele inandırıcı olmaktan ve tutarlılıktan yoksundur.

Dersim ne Mardin ne de Hakkari'dir. Özgünlükleri vardır. PKK bu özgünlükleri gözetmiyor. Ya da yeterince gözetmiyor. Geçmişte de gözetmemişti. Mardin'deki tarzını aynen Dersim'e de uyguluyor. Bu ise dirençle karşılanıyor. PKK bu direnci tekyanlı bir biçimde "Kemalizm", "sol-kontracılık", "gönüllü kontracılık" olarak niteleyip baskı yoluyla ezmeye çalışıyor. Kontracılığın ince türleri olabilir, vardır da. Ancak PKK toptancı davranıyor. Sapla samanı karıştırıp hışımla herkesin üzerine yürüyor. Dersim'de kendisine dönük ve geçmişinden beslenen ciddi önyargılar var. Bu önyargılar toptancı bir yöneliş ve mücadele ile kanlanmaz. Kaçınılmaz olarak saldırı halkı da kapsar. Nitekim kapsıyor da.

* * *

Dersim'deki gelişmeleri değerlendirirken gözetilmesi gereken daha neler var?

- Dersim halkı Alevidir. Öteden beri Palulu'ya, Mardinli'ye karşı önyargılıdır, "Şafi", "kırık sakal" olarak görür onları. Ulusal harekete karşı soğuktur. Bir ölçüde inkarcıdır. Kemalizm yanlısı yoğun eğilimlere sahiptir sıradan köylüleri. Kürtlüğünü bile kabul etmez yeri geldiğinde. Sindirilmiş bir kabul değildir. "Horasan Kültürü" etkindir.

- Devletin yaratmığı efsanelere düşkündür. Çoğu işine gelir. Devletin provakasyonuna açıktır. Çabuk etkileniyor. Ya da işine geliyor. Örneğin Emniyet Müdürü "Siz PKK ile birleşemezsiniz, zira onlar Şafi'dirler" diyor. Sıradan halkta yankı yaratabiliyor bu. Devlet, "Tunceli halkı aslında iyidir. Ama Urfa'dan, Mardin'den gelenler kışkırtıyor", "huzuru onlar bozuyor" diyor, bu da yer yer tutuyor.

- Devlet, "PKK iktidar olursa, en başta Dersimli'leri asar-keser" diyor. Yankı bulabiliyor, inanılabiliyor ya da inanılmak isteniyor.

- Devletin amacı bellidir. Açıktan ulusal harekete karşı korucu yapamadığı Dersim'i, dolaylı korucu yapmaya çalışıyor. Devlete karşı mücadeleden alıkoyup PKK'ya yöneltmeye çalışıyor. Ya da en azından tarafsızlaştırmaya yöneliyor. Bu ise görülemiyor, oyuna geliniyor.

- Aşiretler var Dersim'de. Devlete karşı teslimiyetçi, uzlaşıcı ya da düpedüz işbirlikçi

konumda olan az kişi ya da kesim yoktur. Kaderci bir Alevicilik, devlete karşı tek kurşun sıkmamış aşiretler... Dersim isyanı ile birlikte içine girilen korku tüneli vb., vb... Niyetlerden bağımsız olarak Dersim'de koruculuğun ince bir türü için nesnel bir temeldir. Ve bu tür bir koruculuğun ince yankıları vardır.

- Mahalli gericiler zaman zaman ve yer yer bu eğilimi körüklerler. Baş uzatırlar. Devrime karşı platform yaratmaya yönelirler. Masumane biçimde kendi devlet işbirlikçiliklerine halkı alet etmek isterler. Geçmişte H. Koç'u bahane edip "bize" karşı, üstelik de sol akımlar (DY, PDA) destekli "halk komitesi" girişimi bile yaşandı. Sert bir saldırı ile püskürtülebildi ancak. "Halk komitesi" siyasi çalışmaya yasak getiriyordu. Gazete satmayı yasaklamak istedi. Gerektiğinde bizi sürgün edeceklerini söylediler. Unutulmamalı, içlerinde bilinçsiz "halk" da vardı. Sonradan uyandılar.

- Mahalli gericiler ve kolaylıkla aldattıkları köylüler, geriye dönük çıkar ve özlemlerini, teslimiyetçiliklerini, devlete karşı mücadeledeki niyetsizliklerini, hep devrimci bir akıma yanaşarak, taraftarı gözükerek gizlemeye çalıştılar. Hala da öyle davranıyorlar. Kendilerince kurnaz bir taktik.

PKK tehdit mi ediyor? Vergi mi istiyor? Orman kesme mi diyor? Devlete açıktan karşı çık mı diyor? vb... Hemen şu ya da bu akıma başvuruyor. "Biz sizdeniz, bizi koruyun" diyor.

- Bugünkü koşullarda devlete değil siyasetlere sığınıyor. Zira PKK korkusu var. Siyasetlere sığınmak en akıllıcasıdır.

- Bununla da kalmıyor, usta bir propagandacı gibi PKK'nın bildik yanlışlarını habire eleştiriyorlar, teşhir ediyorlar. Devrimci akımları "tavlama" çabasıdır bu.

- Çok dikkat edilsin. PKK asıl gücünü isyana katılmış yörelerden alıyor. İsyana katılmış yörelerin işsiz gençlerinden çıkarıyor kadrolarını. Devlete düşmanlıkları üzerine oturuyor. Kimilerinin "zengin köylü" olması bir gerçek. "Aşiret ağası" da var. Ancak unutulmasın, bu kişilerin hane halkı '38'de mitralyözün önünde yere serilmiştir.

- Diğer akımların güç bulduğu yerler ise Pertek, Mazgirt gibi isyandan kaçınan, oportünist, teslimiyetçi, devlet yaltakçısı ya da tarafsız/renksiz yerlerdir. Anti-PKK olmaya çok yatkındırlar. Tüm propagandaları kaderci/mücadeleden kaçış üzerinedir.

İşte devrimci akımlar bunları gözetmiyor. Mahalli gericilerin oyunlarına karşı yeterince uyanık değiller. Köylü kurnazlığına prim veriyorlar. Onları içlerine alıyorlar. Büyük yanılsama içindeler. Onların köy koruculuğunun ince türü olan tutumlarını tahlil edemiyorlar. Onların geri eğilimlerine denk düşen bir propaganda ve eğitim yapabiliyorlar. "Tarafsızdır" deyip koruyorlar. Gericiliğin üzerine oturuyorlar. Anti-PKK propaganda onlarda yankı yapıyor. Devrimci eleştiri adına oluyor bu. PKK'yı yoğun teşhirin iş olduğunu sanıyorlar. Köylüler de alkış tutuyor buna. Bilmiyorlar ki bu devlete karşı mücadeleyi zayıflatıyor. Köy koruculuğunun ince yankılarının sürmesine olanak sağlıyor. Bunları düşünmüyorlar. Devlete karşı bağımsız da olsa gerçek bir gerilla savaşı yürütseler bari.

Devrimci gruplar sorunu tüm karmaşıklığı ve kapsamı ile anlayabilecek durumda değil. Son günlerde yazılıp çizilenler oldukça düşündürücüdür.

Devrimcilerin katledilmesini, PKK'nın sorumsuzluğunu ve siyasal tekel kurma arzularını sert bir biçimde mahkum etmek elbette gereklidir. Ancak olumsuz örnekler var. *Gerçek*'in konuya ilişkin başyazısı ile eskiye dönüş sinyalleri veriyor. Çok tehlikeli devrimci samimiyetten yoksun, ucuz demagojiye dayalı bir yazı. PKK'yı "ajan-provakatör" ilan etmek için teorik gerekçe arıyorlar yine. Doğaldır. Zira onların PKK'ya hep soğuk, hep önyargılı, hep mesafeli olduğunu biliyoruz. Dev-Sol ve TİKKO da öyle keza. PKK'ya en soğuk ve mesafeli olan akımlar bunlar. Ateşkes sırasında yazdıkları hatırlansın. Olmadık senaryolar icat etmeye kalktılar. "ABD ile ilişkili midir" acaba vb. diyerek kuşku yaydılar. Ortaya çıkan durumdan nerdeyse gizli bir sevinç duydular. PKK'nın ulusal devrimci bir hareket olmadığını kanıtlamaya çalışma, bunların en önemli çabası oldu. PKK'nın zaaf ve yanlışları üzerine "politika yapma"yı politikadan sayıyorlar. Şimdi de tehlikeli tahliller devreye sokulmaya çalışılıyor. Demek oluyor ki bu hareketler ideolojik-sınıfsal bakışın gerçek bir muhasebesinin ürünü olmayan bir PKK değerlendirmesi yaptılar '80 sonrası. PKK ulusal hareket tespitleri ideolojik içeriğe sahip değildi. Yaşam dayattı, kabul etmek zorunda kaldılar. Bu nedenledir ki şimdi kolaylıkla eski önyargılarına dönebiliyorlar.

S. METİN

Dünün devrimcileri bugünün şovenleri

'80 darbesinde faşist çetenin göstermelik tutuklularından Türkeş, *"kendimiz içeride ama görüşlerimiz iktidarda"* demişti.

EKİM, "Devrimci Harekette Reformist Eğilim"i ve giderek yozlaşma ve çürümeyi tahlil etti, süreç sonuçlanana dek de bu tasfiyenin tahlilleri sürecektir.

"Reformist eğilim" adı üzerinde, nihayet bir eğilimdir. Burjuva ideolojisinin bataklığına yüzükoyun kapaklanma değil. "Giderek yozlaşma ve çürüme" ise burjuva ideolojisinin bataklığına "secde etmiş"lerin şahsında yaşanıyor. Böyleleri her fırsatta soludukları zehri kusuyorlar ve burada Türkeş'in ünlü sözü bir başka biçimde yaşam buluyor:

"Batı'da MHP'nin fazla oyu yoktur, ama düşünceleri hakimdir."

"Devrimci" hareketlerin '80'de dağıtıp düzene armağan ettiği eski solcular şimdi Batı'da MHP'den daha ala "asıp kesmek"le meşguller. Bol küfürlü ve Uğur Mumcu-İsmet Sezgin alıntılı söylemlerle Kürt sorununu "tahlil" ediyorlar. Eskiden *"Cumhuriyet"* solcusuydular, şimdilerde *"Sabah"* solculuğuna terfi etmişler.

Burjuva partilerinin çoktan teslim ettiği "Kürt realitesi"ni bile reddediyorlar. "Güneş Dil Teorisi"ni geç öğrenmiş ama iyi bellemişler. Tutuculukta ve gericilikte kraldan çok kralcılar. Onlara göre hala Kürt diye bir ulus, Kürtçe diye bir dil yoktur. Kürtler Asyai bir kavim olarak bölgeye gelmişler ve eşkiyalık için çıktıkları dağlarda Türkçeyi unutuvermişler! içinde Fransızca sözcüklerin bile bulunduğu, bölge dillerinin karması (Fransızcanın bölgeyle ne ilgisi varsa) bir dille konuşurlar. Zaten bugün de nerede kirli iş varsa Kürtler yapmaktadır. Hırsızlık, uyuşturucu, kadın ve silah ticareti ile kaçakçılık mafyası onların elindedir. Hatta, Apo'nun Alman dazlaklarının cinayetlerini destekleyen mesajı bile vardır, vb.

"Herşeyi bilenler/Sonunda en azılısı çıktı namussuzların". Hitler faşizminin yardakçılarına söylüyordu Brecht bu satırları. Ama burjuvaziyi kanlı diktatoryası nasıl kurtaramayacaksa, kendi geçmişini kanlı bir süngerçekerek gizlemeye çalışan bu "eski solcu"ların çabaları da kurtaramayacak. Bu barbar düzen satın aldığı döneklerle birlikte kanlı anaforunda döne döne batmaya mahkumdur.

"Batı" cephesi sadece bunlardan ibaret değil elbette. Bütün ideolojik-politik kuşatma ve baskıya karşın hala "tarafsız" kalabilen sanayi proletaryasıyla oldukça yaygın bir kır proletaryası ve mevsimlik işçiliği 3-5 kuşaktır sürdüren yoksul köylülük var.

Yüzlerce yıllık gelenek, önce Osmanlıya ardından Cumhuriyete asker yetiştiren Türk köylülerini edilgen bir topluluk haline getirmiş. Zavallı analar... Binbir güçlükle yetiştirdikleri evlatlarını düğün-dernek askere yolluyor ve sonra oturup kanlı tabutlarını bekliyorlar... Seferberlikte bile bir "şehitlik" edinememiş balçık kasabalar birer şehitliğe kavuşmuş. Her definde "teröristlere" lanetler yağdırarak dolduruyorlar şehitliklerini...

Ama Osmanlının yüzlerce, Cumhuriyetin de 80 yılda kurutamadığı bir damar, Şeyh Bedrettin'den, Abdal Musa'dan, Dadaloğlu'ndan, Çakıcı'dan ve Çerkez Ethem'den sürüp gelen bir damar yer yer yeniden patlayıp fışkırarak umut serpiyor yüreklere. Çocuğunun cesedini "şehitlik"e gömdürmeyi reddederek, küçük erkanı kovan ve lanetini "teröristler" yerine gerçek teröriste, devlete yönelten ana-babalar da çıkıyor.

Proletarya, burjuvazinin karşısına politik bir sınıf olarak dikilip, ulusal sorunda da etkin bir sınıf politikasını dayattığında, bu kesimlerin sömürgeci savaşa asker kaynağı olmayı reddebileceğini söylemek bir kehanet olmayacaktır. Yoksul insanlar özellikle hep kendi çocuklarının canıyla ödedikleri savaşın bu en acı faturasından çoktan bıkmışlardır. Ama kendilerine çözüm yolunu gösterecek tek devrimci sınıfın/proletaryanın henüz kendisinin bile çözüm bilincinden yoksunluğu koşullarında, tamamıyla düşmanın -burjuvazinin- ideolojik etkisine terk edilmiş durumdadırlar.

Komünistler, proletarya içinde asgari örgütlülüğe kavuşup, çalışmalarını tüm yoksul-emekçi kesimlere yaygınlaştırdıklarında bu günden işaret edilen gerçekler yaşam bulacak ve Türkiye proletaryası, kentin ve kırın alabildiğine sömürülüp ezilmiş, yoksullaştırılmış emekçilerini de peşine takarak şanlı sosyalist devrimine doğru ilerleyecektir.

Yoksul Kürt ve Türk emekçilerinin gerçek kardeşliği sosyalizmin şafağında doğacak ve burjuvazi bugün emekçileri aldatmayı başarabildiği faşist-milliyetçi düşünceleriyle birlikte döktüğü kanlarda boğulacaktır.

Yıldız AYDIN

Ulusal sorunda devrimci perspektif

Bugün yeryüzünün bir çok bölgesinde çeşitli savaşlar yaşanmakta, bazı bölgelerde ise savaşa yolaçacak çelişkiler sürekli birikip yoğunlaşmaktadır. Bu savaşlar kaçınılmazdır. Zira emperyalist güçler dünyayı aralarında paylaşmışlardır. Pazar alanları üzerine rekabet giderek yoğunlaşmakta, bir yeniden paylaşımı gündeme getirmektedir. Kapitalizmin mezar kazıcısı proletarya kapitalizmi yeryüzünden silip atıncaya kadar bu savaşlar devam edecektir. Emperyalist-kapitalist sistem varoldukça bu savaşlar kaçınılmaz olacaktır. Ancak, *"tek ülkede değil, bütün dünyadaki burjuvaziyi devririr, yener ve onları mülksüzleştirirsek, savaşlar olanaksız duruma gelebilir."* (Lenin)

Bugün savaşın yaşandığı bölgelerden biri de Kuzey Kürdistan'dır. Sömürgeci Türk burjuvazisi kirli ve haksız bir savaş yürütürken, Kürt ulusu demokratik temelde tümüyle meşru ve haklı bir ulusal kurtuluş savaşı vermektedir.

Türk devletinin 70 yıldır sürdürdüğü inkar ve imha politikası karşısında Kürt ulusu suskun kalmamış, çeşitli isyan ve ayaklanmalar yaşanmıştır. Çeşitli nedenlerle bunlar başarıya ulaşmamıştır. Fakat 1984'de başlayan silahlı mücadele, sürekli bir gelişme göstererek bugünkü noktaya ulaşmıştır.

Kürdistan'daki ekonomik ve siyasi çıkarlarını kaybetmek istemeyen sömürgeci devlet, emperyalizmin de desteğini alarak buradaki mücadeleyi boğmak için her yol ve yöntemi denemektedir. Yalnızca bugün sürmekte olan savaşın mantığını kavrayamayanlar, sömürgeci burjuvazinin barıştan yana olabileceğini, Kürt ulusunun ulusal haklarını tanıyabileceğini hayal edebilirler. Nitekim bugün kimileri "topyekün savaşa karşı topyekün barış", "tek yol barışçıl çözümdür" vb. çağrılar yaparak, her türlü savaşa karşı olduklarını ilan ederek, sömürgeci savaşla devrimci bir savaşı aynılaştırmakta, böylece burjuvaziye hizmet etmektedirler. Bu konudaki tek doğru tutum, bu haksız sömürgeci savaşa karşı tümüyle haklı ve meşru bir temelde gelişen devrimci ulusal savaşı desteklemektir. Ara yol yoktur, ara yol çözüm değil; çözümsüzlüktür.

Öte yandan PKK'ya da değişik kesimler tarafından sürekli olarak "siyasi çözüm" yolu telkin edilmekte, sınırlı bazı haklar karşılığında devrimci savaştan uzaklaştırılmak istenmektedir. PKK'nın ideolojik-siyasi çizgisinin ve toplumsal temelinin bu tür reformcu önerilere açık olduğu pratikte "ateşkes" ilanı ve PKK-PSK Protokolü'yle ortaya çıkmıştır. TC'nin böyle bir çözüme ("anayasal çözüm") hazır olmaması şimdilik bu uzlaşmayı gündemden kaldırmışsa da, değişen koşullarla birlikte yeniden gündeme gelmesi fazla şaşırtıcı olmamalıdır. Ancak "anayasal çözüm". Kürt sorununu çözmez, çözemez. Olsa olsa bir dönem erteleyebilir. Gerçek ve kalıcı çözüm, sömürgeci egemenliğin temel dayanağı olan burjuva sınıf egemenliğini ortadan kaldırmakla olanaklıdır.

Yalnızca sömürgeci Türk burjuvazisi değil, emperyalizm de bölgede kendi çıkarlarına darbe vuran devrimci odaklara tahammülsüzdür. Böylesi odakları ya baskı ve terörle ortadan kaldırmaya ya da düzenin sınırları içinde ehlileştirerek etkisizleştirmeye çalışmaktadır.

Tüm bunlara karşı devrimci bir konumda kalabilmek, işçi sınıfı ve tüm ezilen emekçi sınıfların çıkarlarını kararlı bir biçimde savunabilmek ancak bilimsel sosyalizmin yolgöstericiliğinde mümkündür. Soruna proletaryanın temel tarihsel çıkarları noktasında bakmayanların, diğer bütün sorunları buna bağlı olarak ele alıp çözme perspektifine sahip olmayanların, niyetleri ne olursa olsun, reformcu ara çözümlere yönelmelerinde şaşılacak bir yan yoktur.

Günümüzün kararlı ve tek tutarlı devrimci sınıfı işçi sınıfıdır, diyoruz. Kuşkusuz işçi sınıfı bugün mevcut konumuyla hala burjuva reformizminin etkisi altındadır. Sermaye cephesinin gerek kendisine gerekse de Kürt halkına karşı yürüttüğü çok yönlü saldırıları karşısında henüz anlamlı bir tavır sergileyememekte, Kürt ulusuna karşı görevlerini yerine getirememektedir. İşçi hareketi ile sosyalist hareket birleşemediği sürece de bunu başarması mümkün değildir. Fakat burada esas görev ve sorumluluk komünistlere düşmektedir. Komünistlerin kendi misyonlarını henüz gereğince gerçekleştirememelerinden hareketle işçi sınıfının tutarlı devrimci konumu ve temel tarihsel misyonu kararlanamaz.

Yılmaz YORULMAZ

DDGB Paneli ve Çubuk'un sosyalizmine dair

Reformizme mazeret arayanlar

Toplumsal Dayanışma dergisinin 11. sayısında, Sağmalcılar Cezaevi'nde düzenlenen Devrimci Demokratik Güç Birliği (DDGB) paneline ilişkin olarak M. Çubuk imzasıyla bir yazı yayınlandı.

Yazar DDGB'yi savunma güdüsüyle yazıyı kaleme almış, ancak başarısız kalmıştır. DDGB platformuna yöneltilen eleştirileri "soyut bilgiçlik" ve "imana dayalı ihtilalcilik"le itham etmiştir. Ne var ki kendisi de platformun "açık ve anlaşılır olmak"tan yoksun olduğunu ve bu haliyle birleştirici bir "yetenekte" olmadığını belirterek, kaba bir tutarsızlığa düşmekten kurtulamamıştır. Yazarın imana dayalı olmayan sözde ihtilalciliği ise berbat bir reformizm olarak sırıtmaktadır.

Gerek paneli düzeneyenler gerekse M. Çubuk, platformun bir tartışma metnine sahip olduğunu, bu metnin henüz kesin bir sonuca bağlanmadığını, eleştiri ve önerilere açık olduğunu özellikle vurgulamışlardı. Ne var ki, eylemleri söylemlerine hiç de uygun değil. Eleştiri ve öneriler karşısında gerçek bir tutuculuk ve hırçınlık gösteriliyor.

Panelistler gibi M. Çubuk da ısrarla sorunu DDGB sorunu olarak ele almaya özel bir gayret gösteriyor. Oysa sorun bu değil. Eleştiriler tümüyle kamuoyuna sunulan platformun ideolojik-politik muhtevasıyla ilgilidir. En azından kendi payımıza bu son derece açık. Tartışma bu noktada yapılmalı. İlerleme ancak buradan hareketle sağlanabilir.

Komünistler, büyük bir dağınıklık ve parçalanmışlık yaşayan Türkiye devrimci hareketinin siyasal mücadele içerisinde güçlerini birleştirmesinin önemini her zaman vurguladılar. Uygun tüm ortam ve platformları bu açıdan değerlendirmeye de çalıştılar. Bu tutumu DDGB oluşumundaki tartışmalarda ve sözkonusu panelde de ortaya koydular. Ne var ki, "birlik istiyorum" demek kendi başına yeterli değil. Birlik kendi başına bir amaç da değildir. Birliğin hangi temelde ve politik hedefler doğrultusunda oluşturulacağı ve işlevsel bir çabaya dönüştürüleceğidir, asıl canalıcı olan.

Devrimci grupların birliği, adına ve amacına uygun olacaksa eğer, öncelikle kendini kurulu toplumsal ve siyasal düzen ve iktidar karşısında, açık bir devrim perspektifi ve siyasal iktidar hedefiyle konumlandırmalıdır. Kendini bu çerçevede tanımlamak ve konumlandırmak, devrimciliğin asgari sınırıdır. Kısa vadeli istemlerin elde edilmesi uğruna mücadele de, ancak böyle bir perspektif içinde devrimci bir anlam kazanır ve asıl amaca (stratejik hedefe) hizmet eder.

Reformizm ise, siyasal iktidar perspektifini "keskinlik", "soyutluk" ve "imana dayalı ihtilalcilik" olarak görür. Devrimciler karşısında böylesi ithamlar yapanlara göre aslolan "hareketin nesnel düzeyini kavramak", bu düzeyi "ortak paydalarda birleştirerek sınıfın kitlesine dayanan eylemliliğe dönüştürmek"tir. Köklü değişiklikler şimdilik ulaşılamayacak şeylerdir. "Nesnel olarak" ancak geçici iyileştirmeler sağlamak olanaklıdır. Özetle ve klasik ifadeyle, "Hareket herşeydir, nihai amaç hiç bir şey!"

Devrimcilik ile reformculuk arasındaki bu iki farklı yaklaşım tarzı ilkesel önemde bir sorundur. İki farklı sınıfın kapitalist egemenlik sistemi karşısındaki tutum ve konumunu belirler.

Konumuz DDGB platformudur. Bu platformda ise düzen değişikliğinden tek cümleyle bile sözedilmiyor. "Faşist diktatörlüğün yıkılması" bir düzen sorunu olarak değil, fakat mevcut düzen tabanı üzerinde bir rejim sorunu olarak ele alınıyor. Zira faşist diktatörlüğe alternatif olarak "demokrasi" gösteriliyor. Siyasal iktidarın burjuva sınıftan proleter sınıfa (ya da ezilen ve sömürülen "halk" yığınlarına) geçmediği koşullarda, sözkonusu "demokrasi" ancak burjuva sınıfın bir başka egemenlik biçimi olabilir.

DDGB platformundaki tartışmasız mantık da budur. İster barışçıl mücadelelerle, isterse platformun ifadesiyle, "kitlelerin devrimci mücadelesinin yükseltilerek kazanılması" biçiminde gelişsin, sonuç aynıdır: Sistem içi bir çözüm. Kaldı ki mücadelesiz herhangi bir hakkın kazanılması imkanı zaten yoktur. Reformlar sınıflar arası bir dizi çatışmanın ürünleri olarak doğarlar. Sermaye böylesi esnemelerle toplumsal muhalefeti düzen içi çözümlere çekmeyi ve ehlileştirmeyi hedeflerken, devrimci sınıf bu tür kazanımları iktidar mücadelesinin

manivelası olarak kullanır.

Kuşkusuz M. Çubuk gibilerinin itirazı hazırdır: "Biz reform ile devrimi karşıt kutuplu görmüyoruz ki!" İyi de, bunun kriteri nedir? Siz bu ilişkiyi nasıl ele alıyor ve tanımlıyorsunuz? Platformunuz neden bu konuda açık bir tutum almaktan özenle kaçınıyor? Lenin sözkonusu ilişkiyi şöyle koyar: *"İnsan, demokrasi için mücadele ile sosyalist devrim için mücadelenin birincisini ikincisine bağımlı kılarak, nasıl birleştireceğini bilmelidir. Bütün güçlük burada yatıyor; meselenin özü buradadır."* (*Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*,Koral Yay., s.110)

İşte komünistlerin panelde bu temel ve ilkesel soruna dikkat çekmesi, yazarın laubalilik yüklü hışmına uğramamızın nedenidir.

Yazar ile DDGB platformunu savunanlara birbirine bağlı iki soru soralım.

1) Platformda yer alıp da "burjuvazinin ve kapitalizmin veremeyeceği talepler" hangileridir?

2) Belli koşullar altında aşağıdaki hangi talepler kapitalist düzende şu ya da bu oranda gerçekleşemez? Siyasal demokrasi mi? Grev hakkı mı? Demokratik sendika hakkı mı? Siyasi tutsakların serbest bırakılması mı? Ulusal sorunun bugün "siyasal çözüm" olarak ifade edilen düzen içi burjuva çözümü mü? Karşılıklı ateşkes mi? 12 Eylül generallerinin

Devrim ve devrimci taktik

Bir dönem uygulanan politikaların yığınlarda yarattığı hoşnutsuzluğu o dönemin yöneticilerine fatura ederek düzeni sürdürmek, kötülüklerin düzenden ve egemen sınıftan değil de, şu ya da bu kişi, klik ya da partinin kendisinden ve politikalarından kaynaklandığını iddia ederek düzeni ve egemen sınıfı aklamak, burjuvazinin çağımızda sürdürdüğü eski bir yönetim sanatıdır. Baskı ve sömürüye dayalı düzenlerin çeşitli badireleri atlatarak uzun ömürlü olmalarının sırrıdır.

Papadopulos ve "albaylar cuntası" günah keçisi yapılarak Papandreau ile düzen oturtuldu. Videla ve bir kısım general günah keçisi yapılarak Alfonsin ile düzen oturtuldu. Diktatör Marcos harcanarak Aquino ile düzen oturtulmaya çalışılıyor. Ziya Ül Hak'ın yarattığı hoşnutsuzluk Bayan Butto'yla giderilmeye çalışılıyor. Çok geçmeden Pinochet ve avanesine de bir fatura çıkarılarak başkaları eliyle aynı şey yapılmak istenecektir. İspanya, Portekiz, G.Kore, Brezilya, Haiti vb. vb., yakın dönem dünya tarihi bunun nice örneklerini sunar. Tümünde de bir dönemin kanlı icraatları o döneminin yöneticilerine şu veya bu biçimde fatura edilerek, düzen ve egemenlik sürdürülmüştür. Bu aynı zamanda emperyalizmin, uluslararası mali sermayenin geri ülkelerde egemenliğini sürdürme yöntemlerinden biridir. Yığınların kabaran tepkilerinin düzene yönelerek tehlikeli sonuçlar yaratmasını engellemek üzere, ilgili ülkenin egemen burjuvazisiyle yakın işbirliği içinde düşünülür, hazırlanır, uygulanır.

Bunlar basit gerçeklerdir. Tekrarlamak zorunda kalmak sıkıntı vericidir. 12 Eylül öncesinde devrimci saflarda genel olarak biliniyordu. Ama anlaşılıyor ki sermayenin 12 Eylül saldırısı bir „şok" etkisi yapmış ve basit gerçekleri bile unuttumuş. Karşı-devrim döneminde yaşananların etkisiyle dehşete düşmüş küçük-burjuva demokratları liberal sızlanmaları tekrarlıyorlar: Aman bir daha olmasın! Bir daha olmaması için yapanlar yargılansın! ...

... Başarıya ulaşamamış ve karşı-devrim tarafından ezilmiş devrim ya da devrimci yükselişlerin ardından, gerçek devrimcilerin görevi yeni bir karşı-devrimi nasıl engelleyebiliriz liberal sızlanması değil, yeni bir devrimci yükselişin gelişmesini nasıl kolaylaştırabilir ve devrimle taçlandırabiliriz değişmez hedefidir.

Bunun en temel gereklerinden biri, karşı-devrim döneminin yarattığı devrimci birikim ve hoşnutsuzluğun burjuva muhalefeti tarafından istismarını engellemektir. Bunun da başlıca yolu, karşı-devrim uygulamaları ile düzen ve egemen sınıf arasındaki dolaysız bağı sergilemek, yığınların hoşnutsuzluğunu karşı-devrim döneminin yöneticilerinden öte, düzenin ve egemen sınıfın kendisine yöneltmektir. Bir dönemin yöneticilerinin ve yönetim politikalarının esas hedef yapılması ve böylece düzenin esenliğe çıkarılması çabalarının, burjuvazinin buna dönük oyunlarının iç yüzünü sergilemek, boşa çıkarmaktır.

Devrim ve iktidar perspektifine dayalı biricik devrimci politika ve taktik budur.

***Devrimci Harekette Reformist Eğilim**, Eksen Yay., s.126-128*

yargılanması mı? Ya da 12 Eylül faşist anayasasının kaldırılması, yerine yeni ve nispeten "demokratik" bir anayasanın konulması mı? Evet, hangisi?

Burjuvazinin faşist rejimi yerine "demokrat" yönetiminin savunusu! Niyetlerden bağımsız olarak, bugünün devrimci demokrat hareketinin (bu arada DDGB'nin) politik platformu budur.

Komünistler şu değerlendirmeyi dört yıl önce yaptılar:

"Hedeflerini ve görevlerini yanlış formüle etse de, devrimci-demokrat hareket mevcut düzene ve iktidara karşı fiili bir mücadele içindedir ve elbette reformist batağa yuvarlanma isteğinde değildir. Ne var ki, bu istek ya da niyet sorunu değildir. Toplumsal-siyasal evrim ve sınıflar mücadelesi pratiğinin belirginleştirdiği gerçekler, devrimci grupların ideolojik görüşlerinde hayli değişimlere yolaçtı ve onları şimdi dipi reformizmin batağı olan bir yokuşun kenarına getirdi. Siyasal demokrasi istemini esas alan bir devrim stratejisinde ısrar, niyetleri ne olursa olsun onları burjuva düzenin yedeği olmakla sonuçlanacak bir yuvarlanışa, reformizmin batağına doğru bir sürüklenişe götürecektir. Zaten birileri 12 Eylül sonrasında bu sürüklenişe girdiler ve şimdilerde hayli yol almış bulunuyorlar. Diğer bazılarının ise ikide bir ayağı kayıyor, doğrulup geri dönüyorlar, ama unmadıkları bir anda ve sorunda, yeniden reformizmin yedeğine düşüyorlar. Bu normaldir, zira gerçek hayat saçmalık tanımaz, kendi mantığını dayatır." (Devrimci Harekette Reformist Eğilim, Eksen Yayıncılık, s.113)

Aradan geçen dört yıl komünistleri tümüyle doğruladı. Bir dizi grup reformizme kaydı. DDGB platformunun bir kısım savunucuları yalnızca yeni birer örnektirler buna. Geçmiş "devrimci-demokratik" hareketin çok büyük kesimi "devrimci"liğin gereklerine sırt çevirerek artık yalnızca "demokratik" kimlikleriyle yetinir oldular. Gidişat böyle devam ederse sıradakilerin akibeti de budur.

Görünürde keskin "sol" söylem, gerçekte ise sağa kayan politikalar... Sanılıyor ki, 12 Eylül generallerinin yargılanması isteği müthiş bir devrimcilik, 12 Eylül yasalarının kaldırılması müthiş bir ihtilal olacak! Oysa dünyadaki benzer gelişmelere şöyle devrimci bir gözle bakmak, bu keskinliğin özünde düzenin oturmasına hizmet eden bir manevraya kapı araladığını ve yığınların aldatılmasına hizmet ettiğini görmek için yeterlidir. Sermaye düzeni ve iktidarının yıkılması hedefinden koparılmış bir "12 Eylül generallerinin yargılanması" talebi, yalnızca burjuvazinin egemenliğini sürdürmesinin yöntemlerinden biridir.

M. Çubuk bir tür kurnazlıkla sorunun ideolojik-politik özünden kaçmış, soyut ithamlarla işi laubaliliğe vardırmıştır. Yabancısı olmadığımız bu ekonomist-reformist kafadan başka bir davranış da beklenemezdi.

*

"Hani ya benim sosyalist devrimim?" Alay kastıyla edilen bu sözler, gerçekte yazarın ideolojik zayıflığını madarabazlıkla kapatma çabasının kaba bir örneğidir. Herkese karşı fazlasıyla kibar olan bu baylar, komünistlere karşı neden bu kadar kaba ve hırçındırlar acaba? Bunun Mayıs operasyonu tartışmasıyla bir bağlantısı olmasın sakın?

"TKEP sözcüsü" cezaevindeki panelde, "EKİM sözcüsü"nün platforma ilişkin eleştirilerinin **temelde doğru olduğunu**, platformun bu haliyle **yetersiz ve geri olduğunu**, EKİM'den beklentilerinin yalnızca eleştiri değil, katılıp alternatif platform koymak olduğunu, tüm kitle önünde açıklamıştır. M. Çubuk, "TKEP sözcüsü"nün bu düşüncelerine katılıp katılmamakta özgürdür. Yalnız biraz ciddiyet lütfen!

Doğrudan muhatabı olmamakla birlikte hatırlatmakta yarar var. Yazar aldanıyor; "TDKP sözcüsü" platformun reformist özüne ilişkin eleştirilerini yumuşatmadı. Tersine bir kaç kez "EKİM sözcüsü"nün platforma yönelik eleştirilerine katıldığını da ifade etti. Hatta TDKP'nin resmi konumunu aşan bir tutum bile gösterdi; "İş, ekmek, özgürlük!" talebi proletaryanın siyasal iktidarı hedefine bağlanmazsa eğer, üreteceği şey reformizm olacaktır, demek ihtiyacı duydu.

M. Çubuk sözümona Marksizm-Leninizmi savunuyor. Ne var ki Lenin'e dönük onca açık saldırının yaşandığı, Lenin'den aktarmalara "demode laflar", "90 yıl önceki ayetler" dendiği bir toplantı hakkında yazı yazıp da tüm bunlara tek kelime bile değinmemek ve dahası bu sözlerin sahiplerinden olumlu biçimde bahsetmek, yazarın gerçek konumu hakkında iyi bir fikir veriyor olmalı.

Son bir nokta. Çubuk gibilerinin "sosyalist devrim tezi" ile komünistlerin sosyalist devrim anlayışı arasında hiç bir ortak yan yoktur, tersine koskoca bir **uçurum** vardır. Yazarın sosyalizmi TİP reformizminin popülist-ekonomist bir versiyonudur yalnızca. Onun "sosyalist devrim" tezi de TİP geleneğinin bir uzantısıdır ve bu geleneğin sonraki versiyonları ile (Gelenek, Devrim vb.) benzeşebilir ancak. Bizden binlerce kez uzak olsun!

N. SUPHİ

Haitililer Amerikan askeri işgaline direniyorlar

ABD Haiti yönetimine el koyma çabasında

ABD emperyalizminin Haiti'de „demokrasiyi inşa" adı altında aylardır planladığı Haiti'ye askeri çıkartma girişimi, başkent Port au Prince limanına toplanan göstericilerin tepkisi sonucu şimdilik ertelendi. Ancak Haiti'yi işgal etme niyetlerini açıkça ifade etmekte, işgali meşru kılıcı koşulları ve ortamı hazırlama faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu doğrultuda Birleşmiş Milletler Örgütü'ne ambargo kararı aldırtan ABD emperyalizmi, yanına Kanada, İngiltere, Fransa ve Arjantin'i de alarak Haiti'yi denizden abluka altına aldılar.

Dünyanın en yoksul ülkeleri arasında yer alan Haiti, 1986'da diktatör Jean Claude Duvalier'in kovulmasından bu yana, kanlı askeri darbe ve uyduruk seçimlerin birbirlerini izledikleri bir süreçten geçiyor. Halk kitlelerinin muhalefetini salt şiddet yoluyla dizginlemeye çalışan, emekçilerin ekonomik taleplerini kan dökerek cevaplayan emperyalizmin sadık uşağı Duvalier iktidarı, 1980'li yılların ortasında artık muhalefeti bastırmakta aciz kalmış, iktidarın dizginleri tutamaz olmuş, rejim sallanmaya başlamıştı.

Dünya ölçüsünde teşhir ve tecrit olan, kitle muhalefetinin baskısı karşısında takatsiz kalan kukla rejimi kurtarmak amacıyla, ABD ve Fransa'nın başlattıkları eşgüdümlü operasyon sonucunda piyon Duvalier'i şubat 1986'da harcanmıştı.

Duvalier'in yerine getirtilen General Namphy devraldığı rejime biraz itibar kazandırmak amacıyla Latin Amerika'da her askeri darbenin ardından tanık olunan cinsten seçimler düzenledi. Fakat Kasım 1987'de yapılan milletvekili ve başkanlık seçimleri, gerek yöntem gerekse sonuç itibariyle Haiti oligarşisinin hesabına gelmediği için, seçim bürolarında katliamlara girişildi ve seçimler iptal edildi.

Muhalefetin boykot ettiği Ocak 1988 tarihli başkanlık seçimleri sonucunda Leslie Manigat devlet başkanlığına seçildi. Haziran '88'de General Namphy askeri bir darbe düzenleyerek iktidara el koydu. 18 Eylül 1988 günü General Avril General Namphy'i devirdi. Böylece Haiti'de askeri darbe yapmak nerdeyse sıradan günlük bir iş halini aldı.

Kitle muhalefetini periyodik askeri darbelerle dizginlemenin mümkün olmadığını kabul etmek zorunda kalan Haiti oligarşisi, dünya kamuoyunun baskısı sonucu, 16 Aralık '90 seçimlere gitti. Ve demokrat papaz Jean Bertrand Aristide'in oyların %66,7'sini alarak devlet başkanlığına seçilmesine katlanmak zorunda kaldı.

Duvalier'in milis gücü „tonton Makout"ların eski komutanı Roger Lafontant'in şubat '91'deki başarısız darbe girişimi, ardından Aristide başkanlık görevini teslim aldı. Fakat 30 Eylül '91'de bu kez General Raoul Cedras önderliğinde gerçekleştirilen yeni bir askeri darbe ile devrilerek sürgüne gönderildi.

İşte ABD emperyalizmi bu sürecin ardından oluşan kargaşa ve kaos ortamından yararlanmaya çalışıyor. Haiti'ye ilişkin planlarını hayata geçirmeyi deniyor. ABD, aslında bir politik lider olmaktan tümüyle uzak mülayim bir papaz olan Aristide'i kendine kalkan ederek, onun halk oyuyla seçilmiş olmasından ötürü kazandığı itibar ve saygınlığı kullanarak, Haiti'de Amerikan çıkarlarını güvence altına almayı, kendi dümen suyunda yüzen sadık ve uşak bir yönetimi işbaşına getirtmeyi amaçlıyor.

Aylardır ABD yetkilileri ile Haiti'deki askeri cunta arasında süren pazarlıklarda devrik başkana ABD'nin bir kuklası rolü oynatılıyor. ABD emperyalizminin vesayeti altında cunta ile meşru başkan arasında 3 Temmuz günü imzalanan Governors's İsland anlaşmasına göre, darbecilerin dokunulmazlığı güvence altına alınıyor. Darbeden bu yana 4000 kişinin ölümüne sebep olan askerler ve sivil milisler affediliyor. Ve ancak bu koşullarda Jean Bertrand Aristide'nin 30 Ekim'de adaya dönmesi öngörülüyordu.

Bu anlaşmanın garantörlüğünü üstlenen ABD yönetiminin tavrını özetleyen Clinton, cuntacılara ve onları destekleyen Haiti oligarşisine hitaben, „geçmişte Başkan Aristide'e muhalif olanlar anlamalıdırlar ki, Başkan tekrar göreve döndükten sonra uluslararası cemaat ve ABD onların meşru siyasal haklarını kararlı bir biçimde savunacaktır" teminatını veriyor.

ABD'nin verdiği bu teminatlara rağmen Aristide'in geri dönmesine karşı çıkan ve Governor's İsland anlaşmasını sabote eden cuntacıların bu tavrı nedensiz değil. Bir kukla konumuna indirgenmiş

de olsa Aristide'nin geri dönmesinin, onu geçmişte desteklemiş olan muhalefet güçlerine, terimin en geniş anlamında halk kitlelerinin mücadelesine ivme kuzandırmasından korkuyorlar. Bu nedenledir ki, ABD'nin adaya asker çıkartma girişimini istismar eden, toplumsal destek sağlamak için kitlelerin ulusal duygularına seslenen, ABD'nin geçmişte adayı iki kez işgal edip sömürgeleştirdiğini işleyen cuntacılar, bu kez anti-amerikancı bir söylem eşliğinde ayakta kalmaya çalışıyorlar.

ABD yönetimi ise bu kargaşayı bahane olarak kullanıyor. Gelişmeleri askeri müdahaleyi kamuoyu nezdinde haklı kılıcı bir faktöre dönüştürerek, meşru başkanı yeniden koltuğuna oturtma kisvesi altında Haiti'yi işgal etmeye hazırlanıyor. Somali deneyimini hesaba katarak mevzilenen ABD emperyalizmi, Paris ve Londra'nın da desteğini alarak adayı inceden inceye planlanmış bir abluka altına alarak, bir tek Amerikan askerinin burnunu bile kanatmadan amacına erişmenin yollarını arıyor.

Cem KAYNAK

Yeltsin darbesi ve emperyalist medyanın ikiyüzlülüğü

Boris Yeltsin'in kanlı darbesini "demokratik sürecin bir aşaması" olarak nitelendiren ve destekleyen dünya burjuva basını, kritik anda asli misyonunu yerine getirdikten sonra şimdilerde "demokratlaşmaya" başladı. Yeltsin "kımıldayan herşeye ateş açıyor", "en temel demokratik ilkeler çiğneniyor", "basın özgürlüğü rafa kaldırıldı", "Moskova sokaklarında sürek avı", "Moskova'da etnik temizlik" türünden değerlendirmelerde bulunuyor.

Ünlü "Temeşvar devrimi" (Romanya) sırasında takındığı tavrı Moskova katliamı için de tekrarlayan emperyalist medyadaki bu ağız değişikliği, onun her zamanki çirkin ikiyüzlülüğünün bir ifadesidir. Benzer bir durumda yine aynı tavrı takınacaktır. Yalnızca okur kitlesi nezdinde "itibarını korumak" kaygısıyla "kritik " dönem atlatıldıktan sonra daha "edepli" bir tavır takınma ihtiyacı duyuyor.

Dün Rusya'daki katliama histerik alkışlar tutan gerici burjuva basını, bugün 12 Aralık seçimlerinin demokratikliğinin tartışma götüreceğini iddia ediyor. Bu iddiasını darbe sonrasında Moskovalıların seçim hakkındaki düşüncesini özetleyen bir fıkra ile renklendiriyor. Fıkra şöyle: Moskovalılara göre, seçimlere Boris, Nikolayieviç ve Yeltsin etiketleri altında üç liste katılacaktır. Böylece çoğulcu burjuva demokrasisinin özüne sadık kalınmış olacaktır. Fakat eğer sonuç buna rağmen umulduğu gibi olmazsa, Boris Yeltsin, yeni parlamentoyu da top ateşi eşliğinde feshetme hakkını saklı tutacaktır.

Burundi'de darbe ve sonrası

21 Ekim günü Burundi'de gerçekleştirilen askeri darbe sonucu devlet başkanı Melichior Ndadaye katledildi ve dünya ile tüm haberleşme ilişkileri kesildi. Ordu'nun başlattığı terörden kaçan Burundililer kitleler helinde komşu ülkelere sığınmaya başladılar. Birleşmiş Milletler'in yaptığı açıklamaya göre, Çoğunluğunu Hutu'ların oluşturduğu 400 bini aşkın Burundili ülkelerini terketti. 250 bin kişi Ruvanda'ya, 40 bininin ise Tanzanya'ya sığındı.

Bu arada 26 Ekim günü 10 bini aşkın bir kitle başkent Bujubura sokaklarında askeri darbeyi protesto etti. Silahlı kuvvetlerin Hutu'lara karşı başlattıkları toplu katliam girişimlerini lanetledi.

5 ay önce seçimler sonucu işbaşına gelen devrik yönetim, 5,5 milyonluk nüfusun %85'ini oluşturan Hutu kavminden idi. Oysa 1962'de sağlanan bağımsızlıktan bu yana iktidara ülke nüfusunun %14'ünü temsil eden Tutsi azınlığı egemendi. Devletin ve ekonominin kilit noktalarını elinde tutmaktaydı.

Tutsi'lerin egemenliğini yeniden tesis etmek amacıyla gerçekleştirilen ve kısa sürede başarısızlığa uğrayan askeri darbe, buna rağmen Burundi'de etnik çatışmaların ve büyük ölçekli katliamların yolunu açmış oldu.

Fransa'da işçi hareketi canlanıyor

Direnen işçiler hükümete pes ettirdi

12 Ekim'de Balladur hükümeti Fransa'da ilk grev hareketine tanık oldu. FO sendikasının çağrısı ve CGT'nin desteği sonucu kamu sektöründe başlatılan grev, ülkenin belli başlı kentlerinde Devlet Demiryolları, Posta, Metro ve Otobüs İşletmesi, Elektrik ve Gaz Kurumu vb. işletmelere yayıldı.

Sendikal alanda CGT ile FO arasında gözlenen bu yakınlaşma, ülkenin içinde bulunduğu ve giderek derinleşen bunalım düşünüldüğünde, daha yoğun grev ve gösterilerin yaşanacağının işaretlerini veriyor.

Nitekim çok geçmeden, 18 Ekim günü Paris'in Roissy ve Orly Hava Alanları ani bir grev hareketine tanık oldu. İç ve dış hatlarda trafik tamamen durdu. Hava alanı çalışanları pistleri işgal ederek uçaklarm inişlerini dahi engellediler. Basına göre bu sektörde 1968 Mayısı'ndan bu yana bu kadar yoğun katılımlı, ülke geneline yayılan bir grev görülmemiştir. Bir kamu kuruluşu olan Air France, tarihinin en çetin grevini yaşadı.

Hava Yolları'nda 4 bin işçi kadrosunun kaldırılmasını ve ücretlerde indirimleri öngören plana tepki olarak patlak veren bu grev hareketi, '80'den bu yana Fransa'nın tanık olduğu ilk görkemli işçi eylemidir. İlk aşamada işçilerin üzerine polis gönderen, "neye malolursa olsun bu plan tartışmasız uygulanacaktır" yollu tehditler savuran hükümet, gösterilen kararlılık karşısında teslim bayrağı çekti. "Plan"dan vazgeçildiği gibi, işletmenin genel müdürü de azledildi.

Bu alışılmış geri çekilme taktiği karşısında emekçilerin greve son vermek zorunda kalacakları, eylem dinamiğinin kırılacağı sanılıyordu. Fakat tam tersine işçiler, bugün için geri çekilen planın bir benzerinin, yeniden gündeme geleceği noktasında hükümete güvenmiyorlar. Eyleme son vermek için, grevcilere karşı bir yaptırımda bulunulmayacağına, grev günlerinin ücretlerinin kesilmeyeceğine ve benzer bir planın dayatılmayacağına dair yazılı teminat istiyorlar.

Bu grevin Fransa'da uzun bir sürenin ardından yaşanan ilk eylem olması, onun taşıdığı anlamı sınırlı çerçevede ele almayı getirmemelidir. Fransız burjuvazisi, Mitterand'ın Mayıs '81'de devlet başkanlığına seçilmesinden bu yana kendileri için adeta dikensiz bir gül bahçesine dönüştürülen bu ülkede, sosyal bir patlamadan hayaletten korkar gibi çekiniyor. En ufak bir kıpırdanışa azgınca saldırıyor. Körfez savaşı için hazırlıklar yapılırken Toulon limanında silah yüklemeyi reddeden CGT'li işçilere sermaye medyası "vatan haini" damgasını basmaya kadar vardırmıştı işi. Kapitalist tekeller arası rekabetin at başı gittiği bir ortamda, burjuvazi her grev hareketini "ulusal ekonomiyi arkadan hançerleme" olarak nitelendiriyor.

Fransa'da sendikal hareket kronik bir bölünmüşlük içindedir. İçlerinden çoğu açıktan işbirlikçidir, tabandan gelen zorlama sonucu arasıra gürleme ihtiyacı duyuyorlar. Tabandan gelen baskı karşısında ve son günlerde beliren eylem dinamiğinin yarattığı canlılıktan yararlanan sendikalar, 18 Kasım günü için toplu işten atma politikasına karşı yeni bir grev kararı almış bulunuyorlar. Henüz adı konmamış olsa da, Fransa'da bir genel grev ortamına doğru hızla yol alınıyor.

Filistin sorunu ve Suriye rejiminin sefil hesapları

Bilindiği gibi, İsrail ile FKÖ arasında imzalanan teslimiyet antlaşmasına muhalif gruplar Suriye'de faaliyetlerini yoğunlaştırdılar. Bu grupların şimdilik anlaşmanın derme çatma da olsa yarattığı "barış" sürecini kırmaları kolay olmayacaktır. Fakat bu bağlamda gözardı edilmemesi gereken tavır Suriye'nin radikal Filistin gruplarına destek verir izlenimi uyandırma ihtiyacıdır.

Suriye'nin bu tavrının arkasında Hafız Esat rejiminin küçük hesapları yatıyor. Gerici Arap rejimleri Filistin sorununu bugüne kadar kullanageldiler. Suriye de bugün Filistinli radikal gruplara destek verirken kuşkusuz aynı amacı güdüyor. Bu desteğin samimiyeti yoktur. İsrail'le er veya geç gündeme gelecek, belki de şu anda gizli yürütülen pazarlıklarda güçlü konumda olabilmek amacıyla Filistin sorununu kendi hesaplarına alet ediyor. Golan'ı İsrail'den kurtarmak için Filistin davasını bir koz olarak kullanıyor.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Kaan Tekstil'de baskı ve sömürü

200'ü bayan 600 işçinin çalıştığı bir penye fabrikası olan Kaan Tekstil'de işçiyiz. Yoğun bir sömürü, aşağılanma ve baskı ile yüzyüzeyiz sürekli. Ücretlerimiz 3 ile 5 milyon arasında değişiyor. Bu rakam ilk bakışta diğer işyerlerine göre daha yüksek görünüyor. Ancak gece saat 21.00-23.00'e, hatta bazen sabaha kadar çalıştığımız ve karşılığında da hiç bir mesai ücreti ödenmediği düşünüldüğünde (kimi zaman cumartesi ve pazar günleri de dahildir buna), nasıl bir sömürü ile yüzyüze olduğumuz anlaşılacaktır. Bu ücretsiz mesaiye kalmamak işten atılmanın gerekçesidir. Hem de tek kuruş tazminat ödenmeden.

Patron fazla mesai yaptırdığı dönemlerde, 8-10 kişinin çalıştığı bantlar arasında yarışma düzenleyerek, birinci olan banta 3 milyon ödül veriyor. Bu ödülü alabilmek için pek çok arkadaşımız çay paydosuna dahi çıkmıyor. Bu yoğunlukta bir çalışma temposunda üretkenliğimizi sürdürebilmemiz için öğle yemeklerinde vitamin ilaçları veriliyordu. Şimdi ise yemeklere katıyorlar.

Böyle bir düzeni koruyabilmek için, patron Selahattin Şahin'in 8-10 civarında silahlı adamı var. Bunlar işyerlerinde biz işçilere sürekli gözdağı vererek terör estiriyorlar. Bunlara devletin polisi de eşlik ediyor. Genellikle paydos saatlerinde fabrika kapısında ve içeride gövde gösterisi yapıyorlar. Patronun özel silahlı muhafızları ile çok sıkı ilişkileri var. Bu durum işçi arkadaşlar arasında tedirginliğe, paniğe ve birbirlerine yeterince güvenmemelerine yolaçıyor. Biri bir şey söylemeye kalksa diğeri tarafından uyarılıyor; *"Aman yavaş konuş, duyarlarsa kötü olur!"* Ya da *"Sesimizi çıkarmayalım. Küfür eder, döverler bizi"*, vb... İşçiler arasında hemşericilik ve bölgecilik oldukça yaygın. Bu da birliğimizin önünde önemli bir engel teşkil ediyor. Bunu kırmak için çok çaba harcamamız gerekecek.

Yakın dönemde bir bayan işçi, kalbi delik olan kızının ameliyat masrafları için 5 milyon TL ödeyen patron tarafından küfür ve hakaretlere uğradı. İşe geç kalan bir ütücü bayan ise neden geç kaldığını açıkladığı için patron S. Şahin'den dayak yedi. Çünkü, "hiç bir işçi S. Şahin'e cevap veremez"miş!

Bugüne kadar bize zindan edilen Kaan Tekstil'i, patronuna ve silahlı köpeklerine dar getirmeye sözümüz var. Birlik için mücadeleye, mücadele için de birliğe ihtiyacımız var. Bize omuz verin, yol gösterin, kazanalım.

Kaan Tekstil'den iki işçi/İstanbul

Körfez "krizi" ve sahte çözümü

İzmir Körfezi'nde kendini her geçen gün daha çok hissettiren çevre kirliliği ve tahribatı, "burada bir kriz var" dedirtecek bir noktaya gelmiştir.

Kapitalist gelişmeye paralel olarak kırsal alanlardan İzmir'e yoğun bir göç yaşanmıştır. Bunun sonucu ise çarpık ve plansız yapılaşma/kentleşmedir. Altyapıya gerekli yatırımın yapılmaması çevre kirliliğini besleyen nedenlerden biridir. Fakat bu kirliliğini yaratan asıl önemli neden, sanayi atıkları ile başka çeşitli atıkların Körfez'e akıtılmasıdır.

İzmir'de yaşayan hemen herkeste bu soruna karşı içten içe bir hoşnutsuzluk vardır. Bunun farkında olan burjuva reformist düzen partileri (CHP, SHP) dönem dönem düzenledikleri kampanyalarla sözde bu sorunla ilgili ve müdahaleci olduklarını göstermeye çalışıyorlar. "Körfezi biz kirlettik, biz temizleyeceğiz" biçiminde demagojik bir kampanya yürütüyorlar. Bu sahtekarlığa, ikiyüzlülüğe karşı bizim cevabımız şudur: Evet, Körfezi siz kirlettiniz, fakat siz temizleyemezsiniz. Çünkü, sadece İzmir Körfezi'yle sınırlı olmayan bu sorunun nedeni sistemdir, kapitalist üretim tarzıdır.

kapitalist üretim tarzıdır.

Bir avuç azınlığın çıkarları için dönen düzen çarkları, doğa tahrip oluyormuş, bu insan yaşamını tehlikeye sokuyormuş gibi kaygılar taşınmadan döner. Burjuvazi teknolojiyi sonuna kadar geliştirir ve kullanır. Bunu yaparken de insan yaşamını tehdit eden yönü ile ilgilenmez. Zira kapitalist üretimin hareket noktası daha çok kardır. Bu nedenle de burjuvazinin bu sorunu çözeceği demagojisi aşağılık bir yalandır. Çünkü o bu sorunu çözebilmek için, elde ettiği karlardan bir kısmını çözüm için gereken girişimlere yatırmak zorundadır. Bu ise onun hiç bir zaman üstlenmeyeceği birşeydir.

Son dönemde Körfez'in temizliği için sahte bir çözüm yolu üretmiş bulunuyorlar. Özel yetiştirilmiş mercimek otu, pisliğe bulanmış alanlara ekilecek, bu ot tüm zehirli kimyasal atıkları özümleyecek, böylece Körfez temizlenmiş olacak ve İzmir halkı rahat bir nefes alacakmış!!! Yalan, demagoji ve sahte çözüm yollarıyla kapitalizmin pisliklerini temizlemek olanaklı değildir. Onun içindir ki, düzen sınırları içerisinde bu soruna karşı mücadele eden çevreci örgütler ciddi bir varlık gösterememektedirler.

Tüm diğer sorunlar gibi çevre sorununun çözümü anti-kapitalist mücadeleye bağlanmıştır. Bu bugünden çevre tahribatını sınırlamaya dönük bir mücadelenin önemini azaltmıyor. Bu mücadele kitleler seferber edilerek mutlaka verilmelidir. Fakat tam da bu mücadele içinde sorunun kaynağının kapitalizm olduğu gösterilmeli, kitlelerin tepkisi kapitalizmin temellerine yönlendirilmelidir. Zira çevre sorunu, tüm öteki temel sorunlar gibi, ancak kapitalist düzenin yıkılmasıyla gerçek bir çözüme kavuşabilecektir.

Emel SAVAŞ

Devrimci günlük yaşamını örgütlemelidir

Bu konuya yüzeysel olarak bakıldığında, "bu da çok mu zor bir sorun sanki?" denilebilir. Ama yazık ki, bir çoğumuz, günlük yaşamımızı örgütlemekte, disipline etmekte genellikle başarısızız. Bu oldukça önemli ve canalıcı bir sorundur. Hele de yaşamını sınıf mücadelesine adamış bir devrimciyse sözkonusu olan. Çünkü böyle bir devrimcinin zamanı dilediğince harcama hakkı yoktur. Onun her dakikası örgütüne ve mücadeleye aittir. Zamanını hareketin ve mücadelenin ihtiyaçlarına göre düzenleyebilmeli, örneğin günün 24 saatini nasıl daha iyi değerlendirebileceğini planlayabilmelidir.

Tabii ki, yaşamımızı programlıyalım derken; devrimciler bir robot gibi davranmalı, program dışında ortaya çıkabilecek gelişmeleri dikkate almamalıdır, demek istemiyorum. Kendimizi koşullara ve gelişmelerin kendiliğinden seyrine bırakmamamız gerektiğini vurgulamak istiyorum. Yaşamımızı, zamanımızı, ilişkilerimizi, gelişebilecek olguları da hesaba katarak düzenleyebilmeliyiz. Yoksa bizim irademiz dışında gelişebilecek herhangi bir aksaklık ya da olay, rahatlıkla günlük programımızı sekteye uğratıp altüst edebilir.

Kendini, günlük yaşamını örgütlemeyen, disipline edemeyen bir devrimci, ne mücadeleyi ne de başkasını örgütleyebilir. Örgütlese de istikrarlı olmaz. Bir devrimcinin kendi yaşamının dağınık, disiplinsiz, kendiliğindenci olması onun kişiliği ile açıklanamaz. Ya kavrayış eksikliği vardır ya da kişinin mücadeleye bakışı ve kararlılığında bir eksiklik... Sık sık; "Bir devrimci zamanını en iyi değerlendiren, okuyan, araştıran, yazan, müdahale eden, inisiyatifli olanıdır", deriz. Bu teori ve pratiği bütünleştiren devrimci demektir. İlişkilerinizi de bu yönde eğitmeye çalışırız. Ama, kendi yaşamımızda bunlara uymayız. Durum böyle olunca, ilişkiye geçtiğimiz insanlar pratiğimizi gördükçe güvenlerini yitirip söylenenleri ciddiye almayacaklar; hantal, dağınık ve devrimci disiplinden uzak şekilleneceklerdir. Bu, kişide hayal kırıklığı yaratacağı gibi, bir bütün olarak örgütsel faaliyette tıkanıklığa, örgüt yapısında hantallığa yolaçacaktır.

Yazıma şu satırlarla son vermek istiyorum. *"Hem olanakların bilincinde olmak ve hem de müdahale için hiç bir aşamanın geç sayılmayacağı inancıyla hareket etmek iyi bir devrimci olmanın bugünkü kriterlerinden biridir."* (*Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi*)

TEKOŞİN

Okurlardan / Yoldaşlardan...

76. yıldönümünde Ekim Devrimi'ne şan olsun!

Biz bu eserin yapımına başladık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırırlar, bunun önemi yok. Önemli olan buzun kırılmış, yolun gösterilmiş ve açılmış olmasıdır. (LENİN)

Gelecek her yerde Bolşevizmindir

Alman hükümetindeki sosyalistler, Rusya'daki Bolşevik egemenliğinin bir proletarya diktatoryası karikatürü olduğunu istedikleri kadar söyleyebilirler. Öyle olmuş olsun ya da olmakta olsun, bu durum, sosyalist sınıf mücadelesinin bir karikatürü olan Alman proletaryasının tutumundan kaynaklanmıştır. Hepimiz tarih kurallarına göre yaşıyoruz: Sosyalist toplum düzeni, ancak ve mutlak enternasyonal olarak gerçekleştirilebilir. Bolşevikler, gerçekten, devrimci bir partinin tarihsel olanaklar içinde verebileceği herşeyi vermeye yeterli olduklarını gösterdiler. Mucize beklememeliydiler. Çünkü savaşın tükettiği, emperyalizmin boğduğu, enternasyonal proletaryanın ihanet ettiği tek başına bir ülkede, kusursuz örnek bir devrim mucize olurdu. Önemli olan şey, Bolşeviklerin politikalarında temel olanla ayrıntıyı, kaza payını ayırdetmektir. Bütün dünyada kesin savaşların arefesinde bulunduğumuz şu dönemde, sosyalizmin en önemli problemi, gündemdeki şu el yakıcı sorun oldu ve olmakta: Şu ya da bu taktik ayrıntı değil, proletaryanın eylem kapasitesi, kitlelerin eylem gücü, genel olarak sosyalizmde iktidara sahip olma iradesi. Lenin ve arkadaşlarıyla Trotsky, bu bakımdan dünya proletaryasının ilk öncüleri oldular. Ulrich De Hutten ile birlikte ***„Buna cesaret ettim!"*** *diye haykırabilen ilk ve tek örnek oldular.*

Asıl olan ve bolşeviklerin politikalarından ***kalan*** *şey, budur işte.* ***Bu*** *anlamda tarihte, politik iktidarı alarak, sosyalizmin gerçekleştirilme problemini uygulamaya koyarak, böylece de dünyada sermaye-emek arasındaki hesaplaşmayı en ön plana çıkararak, enternasyonal proletaryanın başını çekmek şerefi onlara aittir. Rusya'da problem yalnıca ortaya konulabilirdi, ama Rusya'da çözülemezdi. İşte* ***bu anlamda*** *gelecek her yerde,* ***Bolşevizmindir.***

Rosa LUXEMBURG